

csó arajánlat

t története

Eber, Takács Z. műmellékletekkel. n félbörkötésben tett csak 550 lej. KELET könyvosztá. an.

Közreműködik Brai. sz. Strauss: Till. fónikus költemény. orahangverseny. nep. Utána: Pontos. entés. hírek. Majd: seny. Mozart: Fig. a: Don Carlos ária. tavasz. Mozart: Va. ni: Parasztbessület. andor—Szenes: Kis. —Seress: Ugy szeret. Kamjonkay—Ko. való ez a fehérség. garet. Kóla—Sze. rti sirmi. Sally—Ko. a hűség irázis. Wei. felem, szép asszony. Asszonyom, ó, néz. n értem, Rózsikám. este, galambom. ga lesz a végzetem. b, hogy nem szeret

zene. Mozart: Esz. teller: Kvartettlino. vonósnygyes. 22.40.

andel: Maccabeusi

rubadur, Minnesan. ok c. operák rész.

attowitz. 20.15: Fil.

yes zene. edühangv. Müsoron. versenye. est. Vivaldi: A-moll. F-dur románe, De. rlatեսու: Bagatella. m mobile. agyar óra. edüverseny.

en olcsó

vásár

5%

állítás

1-2 kötet. ak házából

egszomorítottak

1-2 kötet

int a halál. rthur. orradalom 3 k. ga 1-4 kötet

tudománya. tek kincse. avilágnézet. zismerése. zófiája

ttika. s forradalom. nyok. erek. ne. ai garnizon. 2 kötet. 120. 2 kötet. 80. amezőkről 2 k. 120. mbrook ház 3 k. 120. gszekér 2 kötet 80.

et könyvosztályá. tel vagy az összeg. nellett szállítunk.

XIV. ÉVF. * SZAM 13
—Molossvar, 1931
január 17 Szombat
5691 ÉV Tebeth 28

As Uj Kelet az...
és bászagi
no.
Cikkeink utá II. e. S.
forrás megjelö.
meg
Kéziratokat nem küldünk vissza
megörzésükre nem vállalkozunk

Taxa p...
plafite in nu
No. 224.716-

Ara 5 lej

KELET

BUDAPEST

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Félévre 600 lej
Negyedévre 320 lej
Egy hónapra 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szeriut
vételnek fel

Brüning csak tudja?

Brüning kancellár az ugynevezett fajtiszta németek közé tartozik. Valószínűleg egyetlen őse ereiben sem csörögő „destruktív” zsidó vér s még az sem fogható rá, Hindenburg belső búrjára, hogy a kommunisták iránt külföldi közvéleményben is kinos feltűnést és meglepetést keltett. Megirtuk, hogy Neamtú csernovicmegeyi prefektus helyreigazított nyilatkozat közlésére és annak megállapítására utasította a csernovici német lapot, hogy a „Weltpressediens Hannover-Kirchrode” ál-

tal terjesztett cikk elejétől végig közönséges koholmány. A csernovici zsidó lapok nem elégedtek meg a prefektus intervenciójával és a kérdés kényes és nagyhorderejű voltára való tekintettel a királyi ház kabinetirodájától, vagy pedig a miniszterelnökségtől kértek felvilágosítást a cikk eredetére vonatkozólag. Erre aztán a bukoviniai tartományi igazgatóság a miniszterelnökség nevében és megbízásából az alábbi kommunikét küldte meg közlés végett a csernovici napilapoknak: „Egyes németországi lapok a Hanno-

ver-Kirchrode sajtóirodára való hivatkozással egy intervjút közöltek, amelyet Őfelsége Károly király adott egy amerikai újságíróknak. A németországi sajtó nyomán a csernovici lapok is közölték ezt a nyilatkozatot, mely élénk kommentárookra adott alkalmat. A miniszterelnökség tudomást szerzett erről az intervjuról és fel van hatalmazva annak közlésére, hogy az uralkodó kijelentései távolról sem voltak híven visszaadva. Sajnálatos, hogy a nyilatkozatnak félreértett formában való visszaadása a romániai sajtóban is megtörtént.”

Ezeket mondotta Brüning kancellár, az inkább jobboldali, mint középpárti polgári politikus, akit mindenki higadságáról és megfontoltságáról ismer. Ezeket mondotta és mi e szavak hallatán megdörszöljük a szemünket: vajjon ebben vagyunk-e, vagy álmodunk? Lehetséges volna, hogy Hitler ur és az ő szomorú képre teremtett egész vezérkara a szakadék szélére sodorták volna Németországot? Hiszen ezek az emberek mint egy kezigránatos profétasereg tagjai lepték el Németországot, gyors költségmentes és fáradságnélküli megváltást ígérve a várakozásban elfáradtáknak! És most ezek a próféták a gyors megváltás helyett olyan állapotba juttatták Németországot, amely egy veszedelmes és katasztrófát ígérő szakadékéig formálja ki azok előtt, akik ha bár kevesebb gyorsasággal, de a megváltást legalább egy szomjazák, mint Hitlerék. Mert hiszen a válság Németországban azokat az ipari és tőke érdekeltségeket is ép ugy sújtja, amelyeknek Brüning kancellár a képviselője.

Csodálkozva fülelünk fel Brüning kijelentéseire már csak azért is, mert már-már szinte azt kényszerültünk hinni, hogy Németországnak minden buját és baját a zsidók okozzák, főleg azáltal, hogy élnek, vagy talán azzal is, hogy meghalnak. Hitlerék hitvallása szerint Németországban mindjárt a válogatott örömök napja virradna fel, ha pl. a zsidó bankárokat kivernék a bankjuktól és helyettük fajtiszta teutonokat ültetnének vagy ha az ipari műhelyek munkásai közül kiemelnek a zsidó munkásokat és helyettük jó müncheni állótáplált kampószerkesztéseket állítanak.

Valahol tehát baj van. Vagy a hitleri koncepció tévedt a tévedések és abszurdítások területére, vagy pedig Brüning kancellár látja rosszul a helyzetet. Mi azonban, javíthatatlan destruktivitásunknál fogva és ama, elismerjük, rossz természetünkénél fogva, hogy szeretünk a dolgok mögé nézni, főleg pedig szeretjük a kritikát: mégis azt hisszük, hogy Brüning kancellár jár közelebb az igazsághoz. Mert Brüning kancellárról, ha a demogógiában nem is olyan képzett, mint Hitler és társai, azt az egy jót fel lehet tételezni talán, hogy nem beszél hiába s valószínűleg a kezében vannak azok a dokumentumok, amelyek Hitle-

A miniszterelnökség hivatalosan is megcáfolja a Károly királynak tulajdonított antiszemita intervjút

„Az amerikai újságíró távolról sem adta híven vissza Károly király szavait”

Cernăuți-Csernovic, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap számban közöltük azt a Károly királynak tulajdonított intervjút, amely egy németországi sajtóiroda utján egyik csernovici német napilap hasábjaira került és amelynek a zsidósággal kapcsolatos megállapításai országszerte, de a külföldi közvéleményben is kinos feltűnést és meglepetést keltett. Megirtuk, hogy Neamtú csernovicmegeyi prefektus helyreigazított nyilatkozat közlésére és annak megállapítására utasította a csernovici német lapot, hogy a „Weltpressediens Hannover-Kirchrode” ál-

tal terjesztett cikk elejétől végig közönséges koholmány. A csernovici zsidó lapok nem elégedtek meg a prefektus intervenciójával és a kérdés kényes és nagyhorderejű voltára való tekintettel a királyi ház kabinetirodájától, vagy pedig a miniszterelnökségtől kértek felvilágosítást a cikk eredetére vonatkozólag. Erre aztán a bukoviniai tartományi igazgatóság a miniszterelnökség nevében és megbízásából az alábbi kommunikét küldte meg közlés végett a csernovici napilapoknak: „Egyes németországi lapok a Hanno-

ver-Kirchrode sajtóirodára való hivatkozással egy intervjút közöltek, amelyet Őfelsége Károly király adott egy amerikai újságíróknak. A németországi sajtó nyomán a csernovici lapok is közölték ezt a nyilatkozatot, mely élénk kommentárookra adott alkalmat. A miniszterelnökség tudomást szerzett erről az intervjuról és fel van hatalmazva annak közlésére, hogy az uralkodó kijelentései távolról sem voltak híven visszaadva. Sajnálatos, hogy a nyilatkozatnak félreértett formában való visszaadása a romániai sajtóban is megtörtént.”

Uj angol-francia antant készül?

Az Európa-konferencia megnyitó ülésén Briand a gazdasági válságról beszélt és az európai együttműködést sürgette

Genf, január 16. Az Európa-konferencia megnyitó tanácskozásai után egész Európa közvéleménye nagy érdeklődéssel várja a hétfőn megnyíló népszövetségi ülészek tanácskozásait, amelyeknek messze kiható problémák kerülnek megvitatásra. Különösen nagy érdeklődéssel tekintenek a németek panasziratának vitája elé, amely körül Németország és Lengyelország delegátusai között komoly összecsapásokra számítnak. Tekintettel arra, hogy a tanácsülés elnöke ezuttal valószínűleg Henderson lesz, tehát annak az angol munkáskormánytagja, amely annakidején diplomáciai uton tiltakozott a lengyelországi terror ellen: várható, hogy a panaszirattal kapcsolatos tárgyalások lehető legtárgyalagosabb hangnemben fognak lezajlani. Ezt a tárgyalosságot ezuttal Briand magatartása is biztosítani fogja, aki mint a fenti jelentések-ből látható, behatós és bensőségebb tárgyalásokat folytatott Hendersonnal egy esetleges angol-francia antant létrehozása érdekében.

Nagyon valószínű ezenfelül, hogy a súlyos, csaknem katasztrófális európai gazdasági helyzetre való tekintettel a Népszövetség tanácsülésének plénuma alkalmat fog keresni és találni arra, hogy a gazdasági világválság enyhíté-

sére megtegye a szükséges lépéseket, illetőleg komoly tárgyalás alá vegye Coudenhove Calergi grófnak a Népszövetséghez benyújtott legújabb Pánel-Európa-tervezetét, mely szintén a gazdasági összeomlás közelségére mutat rá katasztrófa előtti pillanatokban az együttműködés szükségességét hangsúlyozva.

Genf, január 16. Számos politikus és újságíró megérkezett Genfba, ahol résztvettek az Európa-konferencia mai megnyitóján.

Briand, a konferencia elnöke fél tizenkettőkor nyitotta meg az értekezlet ülését. Megnyitójában szólott az európai gazdasági válságról és igyekezett felvázolni azokat az utakat, amelyek nemzetközi együttműködés mellett a válságból Európát kivezetni hivatottak és gazdasági egyensúlyát helyreállíthatják.

Utána Curtius szólalt fel. Rámutatott arra, hogy a gazdasági válság Németországot sújtja a legerőteljesebben. A munkanélküliek száma közel 4 és fél millió. Németországnak tőkehiánnyal is meg kell küzdenie, mert állandóan tőkét vonnak el a birodalomból, anélkül, hogy ezért bármilyen ellenszolgáltatást nyújtanának. Egyetért Brianddal abban, hogy itt az ideje nemzet-

közi együttműködés révén, megkeresni a gazdasági válságból kivezető utat, mert különben Európa még mélyebbre süllyed. Hangoztatta, hogy a konferenciának foglalkoznia kell ezen az ülésszakon a Népszövetségen kívül álló európai államok meghívásának kérdésével is, ami elől nehéz lesz kitérni, ha az államok eredményes munkát akarnak.

Az Európa-konferencia megnyitó ülésére érkező fődélegátusok egyébként barátságosan üdvözölték egymást újabb genfi találkozásuk alkalmával.

Briand az ülésre érkező Curtiushoz lépett s a két államférfi közfogs után néhány percig barátságosan elbeszélgett. Curtius ezután Grandit üdvözölte, akivel hosszan tárgyalt mindjárt az első találkozásánál.

Párizs, január 16. A lapok Henderson és Briand tárgyalásaival kapcsolatban új angol-francia antant lehetőségéről irnak. Kihangoztatják, hogy az új antant nem irányulna egyetlen más állam ellen sem és kizárólag a béke megővésének szolgálatában állana.

Ez a kombináció, amelynek nyilvánosságra hozatala kétségtelenül a francia külügyminisztérium tudtával történt, mindenféle nagy feltűnést kelt.

rek szélsőséges hazafiságának és „ideális” hevületének anyagi okait dokumentálják. Nagyon valószínű, hogy Brüning kancellár alaposan felkészült arra a pillanatra, amikor majd ténybeli és számbeli adatokkal fogja majd bizonyítani, amit mi destruktív elfogultságunkkal már eddig is sejtettünk, hogy tudniillik Hitlerék lángoló honszerelme mögött bizonyos kevésbé lángoló szenvedelmekkel, de annál hidegebb megfontolásokkal telített érdekek húzódnak meg. Régen pengetik már azt a feltevést, hogy Hitlerék kivételes és mindenedeket elsópró honszerelme és zsidógyűlölő világmegváltása mögött a nehéz ipari trösztök részvényeseinek üzleti

számításai lapulnak meg, akik pénzt és eszmét nem kimélve, készítenek előt az újabb világháborút, mely végre ismét rentabilissá tenné az ágyu- és hadigáziparba fektetett tőkéket.

Természetesen, ha ezt mi tételezzük fel, akkor ez csak közönséges zsidó-rágalom, amellyel el akarjuk gáncsolni a száz százalékos német és egyéb honfiak fajtiszta nemzetmegváltását. De ha Brüning kancellár mondja, a fajtiszta ősökkel és bürokrata elődökkel rendelkező német államférfiu, akkor mégis csak kell valaminek lenni a dologban. Brüning kancellár valószínűleg tudja, hogy mit beszél és valószínűleg tudja, hogy Hitlerék mit cselekszenek.

Ha a német háborus szellem legtökéletesebb inkarnációjának: Hindenburg tábornok benső barátjának ilyen súlyos szavai akadnak Hitlerék és a világ minden Hitlerjeinek erkölcsi és politikai ténykedéséről, szellemi és morális intaktságáról, akkor nekünk valóban legokosabb dolog — a hallgatás. Mert hiszen ha mi beszélünk, akkor csak zsidók beszélnek, már pedig a hitleri koncepció szerint, ha zsidó beszél, — ott az igazság megfeszítették. Beszéljen hát helyettünk az egész világhoz Brüning kancellár, aki minden bizonynal nálunk is jobban tudja, hogy kik azok a Hitlerék és kik a világ minden rendü és rangu Hitlerjei.

Néhány nadrággomb és egy spanyol nyelvű villamosjegy, mint nagyjelentőségű bizonyítékok a nemzetközi kassza-furóbanda Kolozsváron lefogott tagjai ellen

A szembesítésnél is tagad a Nagyszebenből Kolozsvárra szállított betörő

Cluj-Kolozsvár, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Barzel vas-kereskedésben megkísérelt betörés tettesei még állandó tagadásban állják a rendőrségi kihallgatást. Mint már megírtuk, komoly gyanúok merültek fel, melyek arra engednek következtetni, hogy a két betörő, Chaim Gersch Jichoc argentinai barátja, Stanlisch Hersch, egy nemzetközi betörőbanda tagjai, akik nem csak ketten folytatják erdély-szerzte működésüket, hanem az egész országban megszervezve, a banda tagjai különböző városokban követnek el nagy szabású betöréseket.

Országszerte folynak a kassza-furások

A kolozsvári rendőrség gyanúját megerősítette az, hogy egyidőben a két zsidó betörő letartóztatásával, a nagyszebeni rendőrség is tettenért egy betörőt, aki ugyanolyan eszközökkel dolgozott, mint a kolozsváriak. A nagyszebeni betörő leleplezők ugyanolyan felszereléseket találtak a helyszínen, mint Kolozsváron és ez is amellet tanuskodik, hogy országszerte megszervezett bandáról van szó. Másiként nem lehet elképzelni, hogy az ország minden nagyobb városában mindennaposakká váltak a kassza-furások. Kolozsváron gyors egymásutánban az ortodox parochián és a református püspöki hivatalnál követtek el kassza-furásokat. Rá pár hétre eddig még ismeretlen tettesek félmillió kassza-furást követtek el az egyik nagyvárad bankházban. Nagyszebenben és a Regátban szinte ugyanebben az időben működtek eredményesen a kassza-furók.

Feltételezhető tehát, hogy az összes betöréseket egy megszervezett banda végezte. Ezt támogatja az a tény is, hogy Kolozsváron az ortodox parochián történt kassza-furások alkalmával a tett felfedezésekor a kassa mellett egy spanyol nyelvű villamosjegyet találtak. Az egyik Kolozsváron letartóztatott betörő Argentiniából jött Romániába és feltételezhető, hogy a villamosjegy tőle ered, mert Argentiniában a lakosság többsége egy elrontott spanyol nyelvet beszél. A betörő azonban tagad és nagyszebeni kollégájával való szembesítése alkalmával sem vallott.

Spiridon Doroftei is tagad

Tegnap ugyanis a nagyszebeni rendőrség két detektívje Kolozsvárra szállította Spiridon Doroftei betörőt. Kihallgatása során kiderült, hogy ő is Beszarábiából, Kisenevből származik, műszerei pedig arra vallanak, hogy azok ugyanabban a műhelyben készültek, mint a Kolozsváron letartóztatott betörőké. Amikor Spiridon Doroftei bemondta személyi adatait a rendőrség bünyügyi osztályánál, Draghiciu Aurél, a bünyügyi osztály kiváló vezetője, szembesítette az egyik kolozsvári betörővel, Gersch Chaimmal, aki régen ismert figurája a kolozsvári rendőrségnek és kassza-furásért már három évet töltött le a törvényszék fogházában.

Nadrággombok, mint bizonyítékok

A szembesítésnél azonban úgy Spiridon Doroftei, mint Gersch Chaim a legnagyobb lelki nyugalommal tagadják, hogy valaha is látták volna egymást. A szobában, ahol a kihallgatás folyt, a falon lógott Spiridon Doroftei munkanadrága, kissé rongyosan s hiányzó gombokkal. A rendőrség számára kellemes meglepetéssel szolgált ez a nadrág. Lehetséges, hogy a hiányzó gombok fogtak fényt deríteni a betörésre. A görög keleti püspökségen történt betörés után ugyanis a helyszínen néhány nadrággombot találtak. A nadrággombok a rendőrség bűnjeljei között vannak elraktározva. Mikor elővették azokat, azt az érdekes felfedezést tette a rendőrség, hogy a gombok ugyanolyan márkájú és nagyságúak, mint a nagyszebeni ur nadrágján kis számban még most is található gomboké. Még a céna is, amely a munkaközben leszakadt gombokon látható, ugyanolyan minőségű, mint a nadrágra felvart gombok cernája. Spiridon Doroftei azonban állhatato-

san tagadja, hogy ismeri a kolozsvári betörőket és tagadja, hogy valaha is járt volna Kolozsváron. Természetesen a rendőrség nem ül fel az állandó tagadásnak és gyűjti az újabb bizonyítékokat, hogy a betörőkre bünteslekményeket rábizonyítsa. Egyelőre nem sikerült és a két betörő esküdjözik, hogy a Barzelnél előkészített betörésen kívül, mely egy egészen véletlen eset csupán, még soha életükben nem követtek el betöréseket.

Kasszaemelő műszerek

A betörők egyébként egészen új módszer szerint dolgoztak. Olyan elsőrangú műszerek fölött rendelkeztek, melyek nem csak azt tették lehetővé, hogy

Kellemes borotválkozás

NIVEA-CRÉME által

Beszappanozás előtt be kell dörzsölnie arcát ezzel a krémmel, de csak enyhén, nehogy a szappanhab képződését megakadályozza. Tapasztalhatja, hogy még a naponkénti borotválkozás sem fogja legkevesebbet irritálni bőrét. Nem fog többé fájni, vöröses dörzsölésektől és felrepedéstől szenvedni. Azt is észreveheti, hogy külseje fiatalosabb, bőre feszültebb és ápoltabb lesz. A Nivea krémét semmi sem pótolja, mert csak ez a krém tartalmazza a bőrtápláló eucerint, amin különleges hatása alapszik.

Dobozokban: Lei 16.-, 34.-, 72.- / Tubusokban tiszta ónból: Lei 30.-, 45.-
Emil Ziegler, Braşov-Brasso, Vasut-uca 43

kasszákat és ajtókat feszítsenek fel, hanem olyan emelővasaik voltak, amelyek segítségével a legnehezebb páncélszasszát is el lehet mozdítani a helyéről. Ha a betörők eredményesen dolgoztak volna, az sem lett volna lehetetlen, egy szép napon mindenestől elszállítsák valamelyik nagybank páncélszekrényét. A nagystíliú betörők kihallgatása természetesen változatlanul folyik tovább. A rendőrség egy egyetemi tanárnak küldte el a püspöki hivatalban talált villamosjegyet, annak megállapítására, hogy az nem-e argentiniai spanyol nyelven van írva.

mázó más országokkal való szerződéseket meg kell újítani. Csakis így lehet ténnetett, hogy december 15-ike után nemcsak a román fára vetettek 1700 lej importvámot, hanem ugyancsak akkor a jugoszláv tűzifát is vagonoként 580 dinárral vámozták.

A jugoszlávok ugyancsak tiltakoztak ezen az intézkedésen, azonban minden tiltakozásuk hiabavalónak bizonyult. Hivatalos helyről azt a választ nyerték, hogy semmi akadálya sincs annak, hogy a régi megállapodás érvénybe lépjen, azonban akkor az a magyar-jugoszláv kereskedelmi szerződés megkötése szükséges. Hasonlóan jártak tiltakozásukkal a románok is, jöllehet itt a helyzet kedvezőbb mert egy román-magyar kereskedelmi szerződés megkötésének véglegesítése küszöbön áll, amennyiben annak szövegét már mindkét részről parafálták. A jugoszlávok helyzete azonban kétségbeesett. A jugoszláv tűzifa ugyanis eddig teljesen vámtmentesen került a magyar piacra, ellenben 580 dinárral megadóztatva semmi létjogosultsága sincs. Ugy a jugoszláv mint a román termelők tisztában vannak azzal is, hogy ma már egy gyorsan megkötött szerződés segítené helyzetükön, mert nagy nyelvi téli szezonnal kell számolni mire a vámoikat hivatalból eltörölnék addigra a tűzifa exportüzlet teljesen megszűnne. A fennálló helyzet mindenesetre nagyon súlyosnak érinti a román termelőket, akik ugyanebben az időben egy másik kellemetlen hírrel is értesültek. Arról van ugyanis szó, hogy a talpfatermelés mint üzlet teljesen megszűnik létezni, miután előreláthatólag két éven belül a vasút nem szándékozik árlejtést kiírni.

A vasút annyira el van látva talpfával, hogy legfeljebb az 1932-es év második felében lehet valamelyes szükséglete.

Csapatösszevonások folynak a mandzsuriai határvidéken. Londonból jelentik: Tokiói jelentés szerint a mandzsuriai határvidéken napok óta csapatösszevonások folynak egy orosz, kínai részen. Az oroszok hír szerint kövölték a nankingi kormánnyal, hogy kénytelenek lesznek Mandzuriát megszállni, mert a nankingi kormány nem teljesíti a chabarovszki szerződésben vállalt kötelezettségeit és nem enged befolyást a megyezés ellenére sem az oroszoknak a keletkínai vasút igazgatásában.

SCHULHOF EMILNÉ

ORIENT

Szövőművészeti Iskola

ORADEA, Str. Ep. Ciorogariu 14

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinek, külföldi fonalak

Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Ügyvédi határ-időnapló 1931

Teljes angolvaszonkötésben 480 lej.

Vidékre utánvétellel küldi:

Lepage, Cluj

900 millió rubel az orosz dumping mult évi mérlege

Moszkva, január 16. A szovjet központi végrehajtó bizottságának harmadik ülésén Kalinin többek között a következőket jelentette ki: Azt mondják, hogy exportunk által tönkretesszük a kapitalista világot. Ezzel szemben az összegért indítjuk el kivitelünket, amely

összeg a külföldön megvásárolandó különböző cikkek felvételére szükséges. Hogyha az elmúlt évben 900 millió rubel értékű árut adtunk el külföldön, úgy ezért pontosan ezen összegnek megfelelő árut vásároltunk.

Ekszerárak, órák és ezüstárak

hatóságilag engedélyezett

végkiárusítása Fenyőnél

Cluj, Piata Unirii 23, ahol az üzlet végkép feloszlik

Az óceánrepülő olasz hidroplánraj Rio de Janeiróból Bahiába repült

Mussolini napiparancsban fejezte ki elismerését Balbo légügyi államtitkárnak

Rio de Janeiro, január 16. Az olasz óceánrepülő hidroplánraj ma reggel helyi időszámítás szerint 8 óra 15 perccel startolt Bahiából s délután öt órakor megérkeztek. A tizenegy olasz hidroplán több kört írt le a város felett zárt alakulatban, majd leszállott a ten gerészeti légi kikötő vizére. Az Orbetello légi kikötő—Rio de Janeiro közötti utat hat szakaszban tették meg az olaszok.

Róma, január 16. Mussolini az olasz hidroplánraj repülőútjának befejezése alkalmából napiparancsot intézett Balbo légügyi miniszterhez,

melyben kegyelettel emlékezik meg a bolamai óceánrepülés halottairól s hangoztatja, hogy az óceánrepülő ut sikerre örökre emlékeztet marad a történelemben. Az olasz miniszterelnök üzeni Brazília népének, hogy Olaszország repülőinek szives és lelkes braziliai fogadtatását sohasem feleli el.

Az olasz hidroplánraj mint ismeretes december 17-én indult el a Róma közelében lévő orbetelloi légi kikötőből s hat szakaszban tette meg a 12 ezer kilométeres utat a braziliai fővárosig.

A román faüzletlen nem segítene már a magyar-román kereskedelmi szerződés sem

A vasut állítólag két évig nem vesz talpfát

Cluj-Kolozsvár, január 16. Lassan tisztázódik a helyzetkép a román fa körül, mellyel kapcsolatban a közelnapokban csaknem a gazdasági kapcsolatok teljes megszakítására került a sor Magyarország és Románia között. Román részről azt állították, hogy a román tűzifát a magyarok 1700 lej importvámossal sujtják, viszont a magyarok illetékes helyről cáfolták ezt a híresztelést. Most végre kiderült miről van szó. Magyarországnak van egy szerződésen kívüli megállapodása azokkal az országokkal, melyekkel szerződése nincs. Abban a

pillanatban, amikor a szerződéses viszony valamely országgal megszűnik, azonnal életbelép a fentemlített megállapodás. Ez a rendelkezés úgy van megszerkesztve, hogy abban a pillanatban, amikor Magyarországnak a Csehszlovákiával való szerződése megszűnt, bizonyos cikkekre nézve egy szerződésen kívüli állapot lép életbe a többi utóállamokkal szemben is.

Ebből a rendelkezésből nem tűnt ki elég világosan, hogy abban a pillanatban, amikor Magyarországnak Csehszlovákiával a szerződése megszűnik, akkor a hasonló megállapodást tartal-

Zelea Codreanu és nem öss

Délután félm

mita diákvez

Bucuresti-Buk

Kelet tudósítóját

biro letartóztatás

Zelea Codreanu és

nap délután félm

beült a bukares

nácsa, hogy dönt

gárdisták tovább

hatóságok szélesk

ganatosítottak az

sok megakadályo

A hét va

tanács el

Félnegy után r

meg a törvénszé

autó, amely a va

ta s tárgyalásra

taban lévő hét v

rem feszült érdek

be a vádlottakat

kön haladt Corn

akit Totu, Danil

I. Banea és Mois

doveanu elnök

megkezdi a vádl

Zelea Codreanu

azt válaszolja, h

seget a vele szem

Zelea

— Tiltakozom a

— mondotta Cod

vezetem a kormá

tésére törekedett

vasgárda és a M

végig megőrizte

és valóságos ör

kormányzói for

mán nemzeti érz

tudatból származ

mi a politikai s

szemben tanusit

el és nem hamis

elferdítés lehet

mány elleni harc

mányzasi form

jelent. Az ország

zasi formát olta

kormányt és a p

— Igaz, hogy

gárdát és a Mihá

tet, de tettem ez

nalista politikán

elősegítem. Ez

politikai akció

Amit mi tettünk

badzságnak, mint

gári jognak a m

tanak lenni —

Mussolini kormá

a kormányformá

nak lenni, amiko

helyet hódított

parlamentben, a

volna — még m

veszélyeztetését.

hogy a tiszta ro

nem fasizta, se

olyan, mint am

közölt programj

Harminc

A többi vádló

vallottak. A let

tása délután fél

tartott. Ezután

vonult vissza, m

érdeklődése köze

nök este nyolc

sét. A döntés sze

megerősítette a

kibocsátott let

után egy talált

jelenlegi kormá

diktatura inau

vezet letésitet

zescu-féle rendt

második pontján

történt.

Az anti

a bizo

hozásá

Bucuresti-Buk

bukaresti antisz

nap este manife

amelyben köve

hozza nyilvános

álló és a vasgá

arkangyalra né

Zelea Codreanu azzal védekezik, hogy a vasgárda politikai akciót és nem összeesküvést jelentett

A hét vasgárdista vezér 30 napos vizsgálati fogságot kapott a vádtanácstól

Délután félnégytől este 7 óráig tartott a vasgárdista vezérek kihallgatása. Az antiszemita diákvezérek a bizonyítékok nyilvánosságra hozását követelik

Cuza úgy viszonylik a vasgárdistákhoz, mint a szociáldemokraták a kommunistákhoz

Bucuresti-Bukarest, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mihaiescu vizsgáló bíró letartóztatási végzést bocsátott ki Zelea Codreanu és hat társa ellen. Tegnap délután félnégy órakor már össze is ült a bukaresti törvényszék vádtanácsa, hogy döntsön a letartóztatott vasgárdisták további fogvatartása fölött. A hatóságok széleskörű intézkedéseket fogantatottak az esetleges rendbontások megakadályozására.

A hét vasgárdista vezér a vádtanács előtt

Félnégy után néhány perccel érkezik meg a törvényszék épülete elé a csukott autó, amely a vacaresti börtönből elhozta a tárgyalásra a vasgárda letartóztatásban lévő hét vezetőjét. A zsúfolt terem feszült érdeklődése mellett vezetnek be a vádlottakat a szuronyos örök. Elülön haladt Corneliu Zelea Codreanu, akit Totu, Danila, Amos, Horatiu Pop, I. Banea és Moise Lefter követtek. Radoveanu elnök megnyitja az ülést és megkezdi a vádlottak kihallgatását.

Zelea Codreanu az elnök kérdésére azt válaszolja, hogy vállalja a felelősséget a vele szemben felhozott vádakért.

Zelea Codreanu védekezése

— Tiltakozom az ellen az állítás ellen — mondotta Codreanu —, mintha a szervezetem a kormányzati forma megdöntésére törekedett volna. Ellenkezőleg, a vasgárda és a Mihály arkangyal liga végig megőrizték dinasztia-hűségüket és valósággal örködték a román állam kormányzati formáját. Az a román nemzeti érzelemből és polgári öntudatból származó magatartás, amelyet mi a politikai pártok kormányairal szemben tanusítottunk, nem ferdithető el és nem hamisítható meg, mert csak elferdítés lehet azt állítani, hogy a kormány elleni harc — ugyanakkor a kormányzati forma elleni küzdelmet is jelenti. Az ország törvényei a kormányzati formát oltalmazzák, nem pedig a kormányt és a politikai pártokat.

— Igaz, hogy megszervezték a vasgárdát és a Mihály arkangyal szervezetet, de tettem ezt azért, hogy a nacionalista politikának győzelemre jutását elősegítsem. Ez pedig tulajdonképpen politikai akció és nem összeesküvés. Amit mi tettünk, az lelkiismereti szabadságnak, mint a legegységibb állampolgári jognak a megnyilatkozása. Fasisztának lenni — amikor Olaszországban Mussolini kormánya konszolidálta ezt a kormányformát, sőt akár hitleristának lenni, amikor Hitler több mint száz helyet hódított meg magának a német parlamentben, anélkül, hogy lecsukták volna — még nem jelenti a közrend veszélyeztetését. Annál kevésbé, mint hogy a tiszta román ifjúság akciója se nem fasiszta, se nem hitlerista, hanem olyan, mint amilyenek számtalanszor közölt programja mutatja.

Harmincnapos vizsgálati fogság

A többi vádlottak hasonló értelemben vallottak. A letartóztatottak kihallgatása délután félnégytől este hét óráig tartott. Ezután a bíróság tanácskozássra vonult vissza, majd a jelenlévők feszült érdeklődése közepette hirdette ki az elnök este nyolc órakor a bíróság döntését. A döntés szerint a bíróság 30 napra megerősítette a Codreanu és társai ellen kibocsátott letartóztatási végzést, miután úgy találta, hogy a vádlottak a jelenlegi kormányzás megdöntésére és diktatura inaurálására katonai szervezetet létesítettek. A döntés a Marzescu-féle rendtörvény 11. szakaszának második pontjára való hivatkozással történt.

Az antiszemita diákszervezetek a bizonyítékok nyilvánosságra hozását követelik

Bucuresti-Bukarest, január 16. A bukaresti antiszemita diákszövetség tegnap este manifesztumot bocsátott ki, amelyben követeli, hogy a kormány hozza nyilvánosságra a rendelkezésére álló és a vasgárdára, vagy a Mihály arkangyalra nézve kompromittáló doku-

mentumokat, annál is inkább, mint-hogy ezen nacionalista szervezetek vezetői egyuttal a diákszövetség pártoló tagjai is. A diákszövetség ideológiáját — mondja a manifesztum — Zelea Codreanu erkölcsi zsirója mellett szögezték le.

Cuza contra Zelea Codreanu

Bucuresti-Bukarest, január 16. A Lupta értesülése szerint a vasgárda vezéreinek letartóztatása alkalmából ismét felújultak a Cuza-féle antiszemita

liga és a Zelea Codreanu hívei közötti régi ellentétek. Cuza a lap értesülése szerint nyilvános nyilatkozatban fogja leszögezni, hogy nem azonosítja magát a vasgárda anarchikus törekvéseivel.

Cuza úgy találja, hogy ő körülbelül ugyanolyan helyzetben van a vasgárdistákkal szemben, mint a szociáldemokraták a kommunistákkal szemben. A jasi antiszemita próféta nem erőszakos eszközökkel kívánja megszerzeni a hatalmat, hanem, hogy úgy

mondjuk, demokratikus utakon, a parlamentarizmus elveinek szigorú figyelembevételével. Reméli, hogy sikerül majd megszerezni magának a többséget és ebben az esetben elveit törvényhozási uton fogja a gyakorlatba átültetni.

Ezt a felfogást fejezi ki Cuza bukaresti orgánuma, az Actiunea Română, amely többek között a következőket írja:

„A mi fegyvereink ugyanazok maradnak: a tiszta lelkiismeretből fakadó szó s mindannyiunknak minél jobb felkészültsége a hivatásban, amelyet gyakorol, végül pedig a testvérek közötti szeretet: ezek a leghatásosabb fegyverek. Ellenfeleink magatartásával szemben pedig azt mondjuk, gyűlölet és megvetés nélkül: Bocsáss meg nekik uram, mert nem tudják, hogy mit csinálnak.”

Ugyanez a lap a következő móttot viseli újabb homlokzatán:

„Tegyétek vissza a kardot hüvelyébe. Mert mindazok, akik kardot huznak, kard által fognak elpusztulni.”

Amint ezekből a sorokból kitünik, Cuza professzor a diákzavargások szülőatyja és propagálója taktikát változtatott.

Kolozsvár közgyűlése tudomásul vette Socol képviselő válaszát

a villanyüzem kommercializálása ügyében elhangzott interpellációra

Cluj-Kolozsvár, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár város tanácsa ma délelőtt folytatta a december 30-án félbeszakított közgyűlést. Ugy a délelőtti, mint a délutáni ülést dr. Pop Valer beszélt át, aki dr. Socol Aurel képviselő válaszára replikázott, amelyet a villanyüzem kommercializálásával kapcsolatban előterjesztett interpellációjára adott. Dr. Pop Valer pontról-pontra vette dr. Socol válaszát és igyekezett azok során újra kimutatni, hogy Kolozsvár városát a villanyüzem kommercializálásával kapcsolatban érzékeny károsodás érte.

Dr. Socol Pop Valer minden egyes állításánál engedélyt kért, hogy azonnal válaszolhasson és sorra cáfolta azokat. E párbeszédnek során élénk és

gyakran szenvedélyes szóváltások keletkeztek a román blokk és a szocialista tonácások között és újra szőnyegre került természetesen a nyelvkérdés is, amelyben a román blokk tagjai változatlanul fenntartják antidemokratikus és intranzigens magatartásukat, technikai obstrukcióval akadályozva meg a kisebbségi tanácsosokat anyanyelvük használatában.

Dr. Pop Valer este fél nyolc órakor fejezte be interpellációját, amely után Schwartz Jakab szólalt fel, aki kijelentette, hogy éppen Pop Valer interpellációja győzte meg őt arról, hogy a villanyüzem kommercializálása nem káros a városra és az egyetlen mód volt a város zavartalan villanyellátásának biztosítására.

Stroia tanácsos mindenekelőtt a román blokk egyes tagjainak megjegyzéseire reflektált és kifejtte, hogy a szocialistáknak pártprogramból folyó tradíciójuk a kisebbségi jogok és az anyanyelv használatának megvédése. Ezt nemcsak most teszik, de tették akkor is, ugyanolyan bátorsággal, amikor a románság volt kisebbségben s amikor a románság érezte magát az elnyomás nehéz sulyát. Ezután pártja nevében bejelenti, hogy tudomásul veszi dr. Socol képviselő válaszát.

Mihali polgármester szavazásra teszi fel a kérdést. A közgyűlés többsége tudomásul veszi Socol válaszát.

A közgyűlést szombat délelőtt folytatják, amikor is napirendre kerül az 1931. évi költségvetés.

Az élesdi kettősgyilkosság nyomozása

Rendkívül súlyos bizonyítékok merültek fel Biró Károly élesdi építész ellen

Balkezes, cipője beleillik a lábnyomba, a lábnyomok az uccájáig vezetnek el és nem tud alibit igazolni

Élesd, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Közölték tegnap számában az Uj Kelet, hogy az élesdi Herz házaspár borzalmas meggyilkolásának nyomozásában új adatok alapján más irányt vett a hatósági közegek által beindított vizsgálat. Az élesdi csendőrszolgálat alapos gyanúkok alapján őrizetbe vette Biró Károly élesdi építész, akinek lakásán olyan bűnjelkeket találtak, melyek rendkívül súlyossá teszik az építész elleni vádat. Mint már megírtuk, a csendőrmester véres ruhadarabokat talált Biró Károly lakásán és erről tett jelentést a nagyvárad vezetőügyésznek. Az őrmester adatai nyomán bevezetett vizsgálat nagyon fontos eredményekre vezetett. Az ügyészség Biró lakásán egy véres férfiharisnyát, egy véres rongyot és egy talp nélküli cipőt talált, amely éppen beleillik abba a lábnyomba, amelyet a gyilkos az üzlethelyiségben lévő vértócsában hagyott. A véres férfiharisnyáról azt állítja a teljes tagadásban lévő Biró, hogy az a felesége harisnyája, a véres rongyot pedig a felesége használta és a házban véreződött össze.

A nyomozás azonban rendkívül súlyos bizonyítékokat mutat fel Biró ta-

gadásával szemben. Megállapították, hogy a gyilkos a házból való távozása után a baromfiudvaron ment át és a kerítés mellett a véres lábnyom tisztán kivehető. A lábnyomok egy üres telken keresztül folytatódnak abba az uccába, ahol Biró lakik. Megállapították, hogy a harisnya éppen ott lyukas, ahol a lefoglalt cipő. És súlyosan ellene vall az a körülmény, hogy balkezes, mert az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a Herz házaspárt csak egy balkezes ember ölhetné meg.

Biró ellen vall az is, hogy Herzel szemben rendkívül bonyolult üzleti viszonyban állott. Herz, a rossz fizető hírében álló és izgága Biró Károlynak nem akart hitelt nyújtani és az ottani Mendel Testvérek fátalep tulajdonosai, ahol Biró építőanyagát beszerezte, zsiráltak váltót Birónak Herznél való vásárlásaira. Ezek a váltók már 110 ezer lejre rugtak fel és mert Biró nem fizetett, Herz be akarta hajítani az összeget Mendeléknek. A Mendel-cég ekkor rákebelezte adósságát Biró házára. Ezt valószínűleg csak Herznek tulajdonította Biró, aki ily bosszúból akarta megölni — amint a hatóságok feltételezik — Herzet és feleségét.

Biró a bizonyítékok ellenére is fenntartja állításait. Kijelenti, hogy aznap éjjel a feleségével kártyázott otthon és

nem is ment el hazulról. A súlyos bizonyítékokra azonban csak homályos és nem kielégítő feleleteket ad. Mikor a helyszínén hallgatták ki, borzadt a vértől, amely a pult mögött van a tett elkövetése óta. A főügyész kijelentette előtte, hogy az üzlethelyiségben kell töltenie az éjszakát, mire Biró fogvacogva jelentette ki, hogy nem akar ott aludni, csak abban az esetben, ha két rendőr is vele marad.

A nyomozást Schober Emil és Viliga János rendőrkormányzó vezetik. A főügyész az újságírók előtt kijelentette, hogy Biró tagadásban van ugyan, de a bizonyítékok sulyának már nem sokáig fog ellentállni.

Dávid Golder

a szegény zsidófiúból lett nagystilű bankár életének regénye fölemelkedésétől bukásáig. Irene Nemirovsky regénye egyike az utóbbi évek legnagyobb sikerű könyveinek

Ara füze 136 lej,
Ara kötve 204 lej.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

Az európai zsidóság tragikus helyzete az angol Joint jelentésének tükrében

A külföldi zsidóság már is leszámítja a román kormány erélyes kampányát a terrrorszervezetek ellen. A jómódu zsidóság támogatásának híján súlyos válsággal küzdenek a zsidó szociális szervezetek

Németországban keresztény szervezetek üzentek hadat a kampóskeresztnek

London, január 16. Január 11-én az Anglo Jewish Association Londonban ülést tartott, amelyen J. M. Rich, a Joint Foreign Comité titkára jelentést tett a külföldön élő zsidóság helyzetéről.

Az agrárreform súlyos problémái

„Ebben az esztendőben — jelentette J. M. Rich — a kontinens zsidóságára súlyos hónapok várnak. A legtöbb országban napról-napra rosszabbodik a helyzetük és az antiszemita támadásai egyre élesebb formában irányulnak feléjük. A Joint a következő hónapokban nehéz munkát fog végezni.”

„Ami a naptárreformot illeti, megállapítható, hogy a Népszövetség már belátta hogy a kérdést nem lehet tisztára technikai és hasznossági szempontok szerint megítélni. Lesz még rá alkalom, hogy ebben a kérdésben a zsidó szempontot a Népszövetség előtt alaposan megvilágítsák.”

A jómódu zsidóság közömbösége

Rich titkár ezután felolvasta az American Jewish Comité memorandumát, a németországi zsidók helyzetéről. A memorandum feloleli az összes német zsidó problémákat, úgy a politikaiakat, valamint a zsidóság beléletére vonatkozó kérdések komplexumát. Ezután áttért más országok zsidóságának helyzetére, megemlékezve a prágai zsidóellenes manifestációról, a vérvádról, amely nemrégiben is foglalkoztatta a csehszlovák bíróságokat. Ismertette a Joint Foreign Comité akcióját az állampolgárság nélküliek ügyében, akiket különösen a litván kormány zaklat. A Joint a közeljövőben anyagilag módfelett igénybe lesz véve és nagyon sajnálatos, hogy a jómódu zsidók nem támogatják kellőképpen sem a Jointot, sem pedig a velük egy országban élő és egzisztenciájukban erősen károsodó zsidó testvéreiket.

A román kormány „vasgárda” elleni kampánya

Dr. Claude G. Montefiore kijelentette, hogy a zsidóság szomorú helyzetében két fénypont mutatkozik: Németországban a keresztények mozgalmala a kampóskeresztnek szégyenletes agitációja ellen és a román kormánynak az antiszemizmussal szemben mutatkozó energikus akciója. Dr. Gaster londoni rabbi szintén hangsúlyozottan emelte ki a román kormánynak az antisemita terrorral szembeni erélyes föllépését.

Az ICA munkája

Leonard G. Montefiore, az Anglo Jewish Association elnöke jelentést tett ezután az ICA munkásságáról. Bejelentette, hogy január végén sir Leonard L. Cohen elnökle mellett Londonban a ICA és a Joint által alapított „Foundation” vezetősége együttes ülést tart. A Foundation átvállalta ugyanis és kiépítette az ICA által még a háboru előtt megteremtett oroszországi zsidó hitelszövetkezeteket. Kelet európa országaiban 747 ilyen intézet dolgozik 325 ezer taggal és 2-3 millió font sterlingnyi tőkével. Az ICA munkája Argentínában és Kanadában sokat szenvedett a buzaárak esése következtében. A termelési költségeket nem lehetett fedezni, úgy, hogy az ICA kolóniák ezen a vidéken súlyos helyzetbe kerültek. Különösen súlyos volt az ujonnan érkezett telepesek helyzete. Mindazonáltal Argentínában az általános gazdasági krízis ellenére is a zsidó

kolóniák helyzete aránylag stabilizáltak mondható.

A lengyel zsidó kolonisták

Lengyelországban felemelkedett a zsidó mezőgazdák, kertészek és kisparasztk ICA-segélyét. Körülbelül kétezer zsidó paraszt család Vilna környékén élvezte az ICA támogatását olyképpen, hogy hitelt folyósítottak számukra a gazdasági felszerelések feljavítása érdekében, továbbá azért, hogy műtrágyát vásárolhassanak és hogy új mezőgazdasági ágakra is, mint amilyen a méhészet, a sajátkészítés, stb. kiterjeszthessék munkásságukat.

Az ICA rövidesen Lembergben irodát állít fel, hogy innen szervezze meg a Kelet-Galiciában élő zsidó mezőgazdák segélyakcióját. Kelet-Galiciában körülbelül nyolcezer zsidó mezőgazdasággal foglalkozó család él. Megállapítást nyert, hogy a zsidó parasztk helyzetét olesó hitelek folyósításával és új mező gazdasági szerszámok révén gondtalan

megélhetéshez lehet juttatni. Az ICA ebben az irányban akciót indított. Hasonló munkát végzett az ICA Beszarabiában és Bukovinában, ahol a zsidó mezőgazdák főleg szőlő és dohánytermeléssel foglalkoznak.

Az emigrációs munka

—Az emigrációs munka — folytatta L. Montefiore — az utóbbi évben súlyosan küzdött a bevándorlást megszorító rendelkezések miatt. Az ICA és más altruista társulatok munkája azonban sokat enyhített a kivándorlók sorsán. 1930 első hónapjaiban 27 ezer személyt jegyeztek elő kivándorlásra.

Dr. Gaster azt javasolta, hogy a kivándorlási segélyakciót szervezzék meg az eddiginél sokkal jobban, főleg pedig azokban az országokban, ahonnan a kivándorlás nagyobb méretű. Elkan N. Adler rámutatott arra a körülményre, hogy Dél- és Közép-Amerikában még mindig nagy lehetőségek állanak a zsidó bevándorlás részére.

A törvényszék két évi fegyházra ítélte Clotant, az öt éve halottnak hitt kommunistát

Clotant nyugodtan fogadta az ítéletet és fellebezéssel élt

Cluj-Kolozsvár, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék Crucin tanácsa ma délelőtt hirdette ki ítéletét Clotan Stefan kommunista bünperében. Clota bünperének tárgyalása néhány nap előtt zajlott le, rendkívül izgalmas atmoszférában. Colfescu ügyész, aki Clotan ügyében a vád képviselője volt, kinos botrányt provokált a tárgyaláson, amikor azt a kijelentést tett, hogy a kisebbségi ügyvédek kioktatják kommunista ügyfeleiket, mert rokonszenves előttük a kommunista agitátorok működése, mellyel aláaknázzák az országot. Dr. Fehér Dezsó erélyesen utasította vissza az ügyész vádjait, mire ez visszavonta kijelentéseit.

A tárgyaláson Clotan tagadta a terhére írt büncelemekenyeket és semmit nem volt hajlandó vallani a nála talált

kommunista röpiratok eredetéről. A tárgyalás befejezte előtt azonban, a végző jogán valóságos kommunista propagandabeszédet tartott, amellyel természetesen súlyosította helyzetét. A tárgyaláson barátai azt mondták, hogy Clotan még a törvényszék előtt is agítálni akar és inkább súlyos ítéletet szenved el, semhogy elszalassza az alkalmat, hogy a tárgyalás közönségét megnyerje világnézete számára.

A törvényszék ítéletét ma délelőtt hirdette ki, óriási érdeklődő közönség jelenlétében. A bíróság bünösnek mondotta ki Clotant az államellenes propaganda és szervezkedés vádjában és két évi fegyházra és politikai jogainak öt évre való felfüggesztésére ítélte.

Clotan nyugodtan fogadta az ítéletet, mely ellen fellebezéssel élt. Az ügyész súlyosbításért fellebezett.

Meghalt Nathan Straus, az amerikai cionista szervezet diszelnöke

Newyork, január 16. A világ zsidóságát súlyos veszteség érte. Közvetlenül lord Melchet halála után újra egy kimagasló vezető egyéniség dőlt ki a világ zsidóságának vezérkarából. Az amerikai zsidóság éppen most készülődik Felix Warburg hatvan éves születési napjának megünneplésére. Ugyanakkor ezt a zsidóságot Nathan Straus halálával éri súlyos veszteség. Nathan Straus a legnagyobb zsidó emberbarátok egyike volt, hajlott kora ellenére is harcos cionista, aki a napokban töltötte volna be nyolcvanharmadik évét.

Nathan Straus németországi zsidó családból származott, amely a rajnai Pfalzból néhány évtizeddel ezelőtt vándorolt ki Amerikába. A három Straus fivér az amerikai gazdasági életben nagy szerepet játszott. Izidor Straus, mint ismeretes, a „Titanic” el-

süllyedésénél lelta halálát, Oszkár Straus, aki az Egyesült Államok törökországi követe volt, öt évvel azelőtt halt meg és most Nathan Straus is követte fivereit a halálba. Évtizedek óta foglalkozott Nathan Straus jótéti akciók irányításával és ebben a munkájában meghitt és odaadó munkatársa volt a felesége. Amerikában számos gyermekvédelmi és betegket istápoló intézmény köszönheti a Straus házaspárnak létét és fejlődését. Jóval a háboru előtt Nathan Straus kiterjesztette a jótékonsági akciók egész sorozatát Palesztinára. Jeruzsálemben népkonyhákat állított fel, ahol felekezetre és fajra való különbség nélkül minden szegény ember kapott ingyen ebédet. Ugyanakkor egy orvosi kísérleti intézetet is alapított Jeruzsálemben. A háboru alatt a nyomorgó palesztinai nép felségélye-

HOTEL LUVRU

BUCURESTI, STR. CAROL No. 4.
(a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 80 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olesó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

A király a

„A bánya”

Mit jelent az a bukaresti

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tudósítói ma délutáni szüneti helyzettel foglalkoztak, hogy a Miroslav meg lehetőséget ad a pedig föltöbbségi nemzeti-paraszti uralmon, a valószínű, hogy a vajmi kevés szociális nemzeti-paraszti nőke harmadik külföldön tartózkodó az Adeverul csak azoknak a zset, kik elvitatják és a képességek nyozzanak. A belüli a szétbontatkoznak. A beosztottak törzsa egyre hangsúlyosabb olyan jelensége körülmények kiderülnek, hogy ejtsenek egy nni a nemzeti és életképes omanáziási eszközlessége visszatérden tekintélyét ségének és helyreállítását

Mavro óhajir

Károly király manázasban kommentárokrak Bukaresti sajtóban Színház igazgató kifolyólag. Helyi ügyi miniszter Mavrodit, a Választójét nevezte ki, nak, anélkül, hogy csolatosan miniszter megkonzultagjai felvilágosítást kaugyi miniszter minthogy Mavroponált liberális Emil választott adott a sajtónak képpen hangsúlyoskodó igen belüli den egyes problémákra a megera tartja fenn a ter sejtetni kinevezése is történt.

Popov elkészésének

Még nagyobb zott a CFR utasítása. A nevezése. A tudta, hogy a miniszter, függetlenül, lasztott szemérvizetési törvény által nyeknek. Epphogy megbízást tes miniszter uralkodótól a Amennyiben király ragaszkodik utódjának kiadása, a cium benyújtott mondását. A meg, kizárólagia során a kérdésről a kérdést. Az Adeverul

Stengel-féle Kol Jehuda HÉBER-ROmán ABC kapható Anton Rosenzweig Cluj פפרים אונד טליסים גראמאנדלונג HÉber könyvek gyapju és selyemtalleszek nagykereskedése. — Gyári árak!

Testfogyasztó villanymassage
modern szépségápolás
Arckrém-különlegességek postai szétküldése!
„UNIVERSO” kozmetikai szalon
CLUJ, Piata Unirii No. 13. I.

A király a maga számára tartja fenn egyes problémák megoldását

„A Mironescu kormány e pillanatban inkább a tehetetlenség törvényénél fogva van hatalmon”

— írja az „Adeverul” és megállapítja, hogy a kormány missziója a költségvetés megszavazásával véget ért

Mit jelent az, hogy exponált liberális politikust neveztek ki a bukaresti Nemzeti Színház igazgatójává

Bucuresti-Bukarest, január 16. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Adeverul ma délutáni számában, a politikai helyzettel foglalkozva, megállapítja, hogy a Mironescu-kormány jövője meglehetősen bizonytalan, helyzete pedig föltöbb zavaros. Látszólag nemzeti-parasztpárti kormány van uralmon, a valóságban azonban a helyzet az, hogy a Mironescu kabinetnek vajmi kevés szerves kapcsolata van a nemzeti-parasztpárttal, amelynek első harmadik hónapja már hogy külföldön tartózkodik. Ez az állapot az Adeverul szerint tarthatatlan, csak azoknak a malmára hajtja a vizet, kik elvitatják a pártoktól a jogot és a képességeket arra, hogy kormányozzanak. A nemzeti-parasztpárton belül a szétbomlás aggasztó jelei mutatkoznak. A beszarabiai szervezetben történő torzsalkodások, az erdélyiek egyre hangosabb elégedetlensége mind olyan jelenségek, amelyek normális körülmények között kétségbe kellene hogy ejtsenek egy pártvezért. Ha Maniu a nemzeti-parasztpártot szükséges és életképes organizmusnak és kormányzási eszköznek tartja, úgy kötelessége visszatérni az országba és minden tekintélyt latbavetni a pártegyeségnek és homogenitásának sürgős helyreállítása érdekében.

Mavrodi kinevezése a király óhajára történt

Károly királynak a tényleges kormányzásban való részvétele élénk kommentárokat adott alkalmat a bukaresti sajtóban a fővárosi Nemzeti Színház igazgatójának kinevezéséből kifolyólag. Hatieganu Emil munkaügyi miniszter ugyanis Alexandru Mavrodit, a Viitorul volt főszerkesztőjét nevezte ki a színház igazgatójának, anélkül, hogy a kinevezéssel kapcsolatosan miniszter kollégáit előzetesen megkonzultálta volna. A kormány tagjai felvilágosítást kértek a munkaügyi minisztertől, annál is inkább, minthogy Mavrodi meglehetősen exponált liberális politikus. Hatieganu Emil válasza helyett nyilatkozatot adott a sajtónak, amelyben különösképpen hangsúlyozta, hogy „az uralkodó igen behatóan foglalkozik minden egyes problémával és egyes kérdéseknek a megoldását a maga számára tartja fenn”. A munkaügyi miniszter sejtetni engedte, hogy Mavrodi kinevezése is legfelsőbb óhajra történt.

Popovicu pénzügyminiszter elkészült a kormány lemondásának benyújtására

Még nagyobb komplikációkat okozott a CFR új vezérigazgatójának kinevezése. A kormány ugyanis úgy tudta, hogy az uralkodó haladéktalanul ki akarja nevezni Vidrighin utódját, függetlenül attól, hogy a kiválasztott személy megfelel-e a CFR új szervezeti formája és a stabilizációs törvény által felállított követelményeknek. Eppen ezért a kormány tagjai megbízást adtak Popovicu helyettes miniszterelnöknek, hogy kérje az uralkodótól a kinevezés elhalasztását. Amennyiben a szerdai audiencián a király ragaszkodott volna Vidrighin utódjának kijelöléséhez, úgy Popovicu benyújtotta volna a kormány lemondását. Ami azonban nem történt meg, kizárólag azért, mert az audiencia során a király nem tett említést erről a kérdésről.

Az Adeverul megjegyzi ezzel kap-

csolatosan, hogy ha lettek volna ellentétek az uralkodó és a kormány között a CFR új vezérigazgatójának kinevezése körül, úgy ezek semmiesetre sem személyi jellegűek lettek volna, hanem kizárólag a kinevezés módjával kapcsolatos felfogásbeli ellentétből fakadhattak volna.

A Mironescu-kormány ebben a pillanatban inkább a tehetetlenség törvényénél fogva van hatalmon — állapítja meg az Adeverul. — A kormány tulajdonképpen missziója ugyanis a költségvetés megszavazásával befejeződött és most létének egyetlen magyarázata a kölcsöntárgyalásokban kereshető. Mironescu miniszterelnök visszatérése után mindenestre tisztázódní fog a helyzet, amelyet kü-

lönösen zavarossá tesz az erdélyiek egyre harciasabbá váló állásfoglalása.

Vidrighin Maniunak és Vaidának tulajdonítja kálváriáját

A bukaresti lapok szerint Vidrighin a maga részéről egyáltalán nincs belenyugodva abba a módba, ahogyan őt a CFR éléről eltávolították. A volt vezérigazgató, miután bucsut vett a CFR főtisztviselőitől, meglátogatta Goga Octaviánt, akivel hosszasan tárgyalt. Gogától kijöve, kijelentette Vidrighin, hogy az ő egész kálváriája Maniunak és Vaidának tulajdonítható, akik nem tudták, vagy nem akarták őt eléggé védelmükbe venni. Vidrighin azzal vádolja Maniut, hogy

egyáltalán nem törődött vele. Vaidára pedig azért haragszik, mert nem utazott le személyesen Bukarestbe, hogy tiltakozzék az ellene irányuló kompány ellen s meglegedett azzal, hogy egy táviratot küldjön Mihailachenak, amely azonban teljesen elég telennek bizonyult. Elsősorban természetesen Raducanu közlekedésügyi miniszter ellen irányul Vidrighin dühe. A közlekedésügyi minisztert egész egyszerűen azzal vádolja, hogy eszközül adta oda magát azoknak, akik minden áron és minden komoly ok nélkül el akarták őt távolítani a CFR éléről. Vidrighin fegyelmi eljárást kért az olyan miniszterekkel szemben, akik tudatosan, vagy tudatlanul a párt kompromittálását és szétbomlását idézik elő.

Bratianu Gheorghe Mavrodi kinevezésében a kormány gyengeségét látja

Bucuresti-Bukarest, január 16. Georghe Bratianu lapja, a Miscarea Mavrodi kinevezésében a kormány tehetetlenségének jelét látja. Az agónizáló Mironescu kabinet már nem törődik azzal, hogy az ilyen kinevezések milyen impressziót kelthetnek párt-hívei körében. A kormány tehetetlensége bebizonyosodott a mezőgazdasági tartozások konvertálásával kapcsolatos tárgyalásoknál és be fog bizonyosodni a most folyó kölcsöntárgyalásoknál is.

Az állam felvette a hadikárpótlást, de négy-milliárd lejjelel adós maradt a károsultaknak

Mennyi hadikárpótlást kapott eddig Románia

Bucuresti-Bukarest, január 16. A romániai hadikárosultak tegnapi megtartott közgyűlésén B. A. Secora hosszú beszédben számolt be a hadikárosultak mozgalmáról. Mindenekelőtt kifejtette, hogy az országban még ma is 1 millió 100 ezer hadikárosult él, akiknek a háborúból eredő kára 5.967.045.222 lejre rug. Az állam a károsultak költségeinek, templomoknak és iskoláknak eddig 681.958.736 lej fizetett ki. A román ál-

lam 1918 november 11-től 1931 december 31-ig az egykor ellenséges német államtól hadikártalanítás címén 130.488.224 aranymárkát, a bolgároktól pedig 1.897.742 aranymárkát kapott. Együttvéve a román állam hadikártalanítás címén 5.295.578.640 lej kapott.

— Ha levonjuk ebből azt az összeget, — mondotta a szónok — amelyet a román állam eddig a hadikárosultaknak kifizetett, kiderül, hogy az államnak

még mindig rendelkezésére áll 4 milliárd 633.619.604 lej, amely összeget nem szabadna másra fordítani, mint a háborús károsultak igényeinek kielégítésére.

A szónok beszéde végén számos gyakorlati javaslatot tett arra nézve, hogy miként lehetne a hadikárosultakat pénzhez juttatni. Néhány szónok rövid beszéde után megalakították az új vezetőséget.

Működésbe kezdett a Popocatepete tűzhányó

Husz év óta nem volt a mostanihoz hasonló borzalmas földrengés Mexikoban

A halálos áldozatok számát még nem sikerült megállapítani

Newyork, január 16. A mexikói határ vidékről érkezett jelentések szerint husz év óta nem érte ilyen katasztrófális földrengés Mexikót, mint a tegnapi. Az országban az egyes városokkal a telefon- és táviróösszeköttetések megszakadtak s ezért a pusztulás arányai még át nem tekinthetők. Mexico City két városrészében házak kigyulladtak, de a torrenciális eső a tüzeket aránylag hamar eloltotta. Az elektromosművek

épülete összedőltek a fővárosra teljes sötétség borult. Ugy tudják, hogy a földrengés centruma Matamoros vasúti gőcpont, melynek közelében 10 kilométeres körzetben kő köven nem maradt. A fővároshoz közel eső Puebla városban is nagy pusztítást végzett az elemi csapás. Newyork, január 16. A mexikói földrengés Mexico Cityben több mint ötven épületet döntött romba. Az omladék alól a mentési akció során 25 súlyos

sebesültet és 8 halottat emeltek ki. Oavacában a romok alatt talált halottak száma 58, Pueblában 6, Veracruz kikötőjében a földrengés nyomán szökőár lépett fel, amely hat gőzöst partra vetett. A Popocatepetl tűzhányó váratlanul erptív működésbe kezdett.

Az elemi csapás halálos áldozatainak pontos számát a telefonvonalak helyreállítása és a romok eltakarítása utáni időpontban lehet majd megállapítani.

A zsilvölgyi probléma megoldásáról tárgyal a munkaügyi miniszter a bányavállalatokkal

Mirto alminiszter hétfőn jelentést tesz az uralkodónak a közigazgatási reform és választójogi törvény tervbevitel módosításairól

Bucuresti-Bukarest, január 16. Mirto volt alminiszter hétfőn kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek beszámoló a közigazgatási reform és választói törvény módosítására vonatkozólag végzett munkálatairól. Popovicu, Mihalache és Costachescu ma megbeszélést folytattak, amelynek alapján elhatározták, hogy a lelkészek illetményeiből csak egy levonást fognak eszközölni, nem pedig kettőt,

mint eredetileg tervezték. Ugyanis arról volt szó, hogy az áldozati adón kívül a lelkészek illetményei annál fogva is csökkennek, mert az állam leszállította az egyházak évi segélyét, aminek következtében a lelkészek illetményei 50 százalékkal csökkentek volna. Costachescu kultuszminiszter megfelelő megoldást talált, amely lehetségessé teszi, hogy a lelkészség illetményeinek speciális csökkentése el-

kerültesse.

Bucuresti-Bukarest, január 16. A zsilvölgyi bányavállalatok képviselői ma délelőtt értekezletre ültek össze Hatieganu Emil munkaügyi miniszter elnökletével. Az értekezleten a Zsilvölgyben szándékolt munkáselbocsátásokról és a tervezett 15 százalékos fizetéscsökkentésről tárgyaltak. Végleges döntés nem történt.

LUVRU

R. CAROL No. 4.
(tával szemben.)

ak 80 lejtől fel-
lekezésre. Hóna-
on olesó árban.
ezményben része-
sek.

ott és se szeri, se
aritatív intézmé-
Nathan Strausnak
ket. Ó volt az első,
zer fontsterlinget
esztinai földrengés
zóinak, akik majd
ok voltak. 1929-ben
zsálemben a Nat-
névéről elnevezett
tet. A Keren Haj-
ny minden évben
yzett és mindig az
hogy példaadással
gazdag zsidóinak.
amerikai eionista
volt. A kibővített
pítő gyűlésén Zü-
lyvettség (a disz-
Rotschild) válas-
gi institúcióiban
itárius eszmék ál-
és ilyen szellem-
dók és arabok kö-
st megteremteni.
alesztinába küldte
nes lelkész, az is-
ogy nézze meg a
róla egy könyvet.
iltebb ilyenmű al-

Brandeis-csoport-
később azonban a
aktív munkájához
dolgozott a Keren
n. Nathan Starus
an nagy részvétet
minden részében
g is megilletődöt-
és nagy humanista
amerikai eionista
nden részéből rész-
tt Nathan Straus

tenniszszakosztálya
ai kezdettel a Str.
u.) 28. sz. alatt levő
eaestélyt rendez-
tagjait ezuton is

nevelő Otthon e hó-
án tartja műsoros
órai kezdettel a
m disztermében. A
bajos énekes dalja-
„Pilleország” címmel
abban 45 gyermek
számában is igazi
szereplnek.

utánja. A WIZO
lutánját ezuttal a
stermében rendez-
keretében Silber-
t irodalmi előadást
d Süss című világ-
kiváló előadó, aki
cionizmus legkötü-
előadásaival már
ta a teadélutánok
is általános érdek-
replését. A teadél-
raun Sándorné, dr.
z Dénesné és Stei-

MOSNÉ KOLOZS-
délután Vázsonyi
ozsvára érkezett.
a város zsidó tár-
ági egyesületeinek
ó szívélyességgel
aron a nagy ma-
r hitvesét. Vázso-
városszerzte nagy-
meg és a Salom
szombat esti elő-
s nagyszámú elő-
lőadásán meg fog-
különbségre való
adazok, akik Va-
demokrácia és ha-
nt zászlóbontása-
a becsületes prog-
ek. A klub vezető-
snek ígérkező elő-
ghívja az érdeklő-

GALLIA R.T.

FRANCIA-ROMÁN SELYEMGYÁR
Fiókhintézet:
Cluj, str. Gen. Neculcea (Kornis u) 2
Renner palota

Tiszta selyem **Crepe de Chine**
báli toalették céljára
minden színben **métere Lei 170**

Hogyan kell adóvallomást készíteni kereskedőnek, iparosnak és alkalmazottnak

Január 31-ig be kell nyújtani az adóvallomásokat

Cluj-Kolozsvár, január 16. Az egyik legfontosabb állampolgársági kötelességnek, az adóbevallásnak megtevése január 31-ig esedékes. Az erre a célra kitűzött időnek fele lejár már, az egyes adóhivataloknál mindamellett nagyon gyéren jelentkeznek azok az adófizető polgárok, kik vallomási ívet benyújtani szándékoznak. Ennek egyszerű magyarázata az, hogy mindenkori tisztában van ugyan ezzel a kötelességgel, csak azt nem tudja, hogyan kell az ívet kitölteni. Ezért a közönség érdekeit vélniük szolgálni és egyúttal az adószívteléseket is sok idővesztéstől, sok fölösleges magyarázkodástól kíméljük meg azzal, hogy a következő sorokban megmutatjuk, miképpen kell az egyes adóvallomási íveket kitölteni.

Összjövedelmi adó

Az összjövedelmi adó megfelel a régi fejadónak. Ennek bevallása az 5. számú íven történik. A nyomtatvány, mely 2 lejtől kapható az adóhivatalban, nyilatkozat formáját tünteti fel, amelyben az adófizető foglalkozásának, állampolgárságának, pontos lakáscímének megadása után kijelenti, hogy miféle jövedelmeket élvezett az elmúlt évben. Az 1. pont alatt a földbirtok jövedelme, 1-bis alatt az egyenes adó fizetése alól fölmentett földbirtok jövedelme vallandó be. A 2. pontban a ház, a 2-bis alatt az adómentes ház jövedelme tüntetendő fel. Itt az adózók legtöbbször azt a hibát követik el, hogy az új ház jövedelmét, mivel az új ház bizonyos ideig adómentes, nem vallják be a globális íven, pedig ez a jövedelem is része az adózó összjövedelmének, tehát az összjövedelmi íven a különben adómentes ház jövedelmét is föl kell tüntetni. A 3. pont a kereskedelmi, a 4. pont az ipari vállalkozásból származó, az 5. pont pedig az ingóteke után élvezett jövedelem bevallására való.

A 6. pont a fizetéses alkalmazottakra vonatkozik. Ezen pont alatt föl kell tüntetni a munkaadó nevét is és külön a fizetésért járó évi összeget, külön az esetleges nyereségrészesedést, jutalékot és mindenek végsőszegéből levonandó a 9000 lejes létminimum. Ezt az összeget föl kell tüntetni az adózó maga vonja le, mert hivatalból nem vonják le ezt az összeget és abban az esetben az adóalap 9000 lejjel megnövekszik.

Ha valakinek jövedelme évközben változott, úgy a 7. pontban felsorolja, hogy melyik időponttól meddig élvezett különböző fizetést. Az adóelengedés kérésénél a 8. pontban kell feltüntetni azon becsatolt okmányokat, melyekkel az adó

fizető igazolni óhajtja, hogy jogosult a kért adóelengedésre.

Az a háztulajdonos, kinek valamelyik pénzügyi jelzőkönyvén tartozása van és a kamatoknak az adóba való beszámítását kívánja, úgy ezt globális adóvallomási íven a C 2. rovatban teszi, ahová beírja azt az összeget, melyet 1930-ban kamat fejében fizetett. Az ilyen háztulajdonos egyúttal köteles telekkönyvi kivonatot és a bank igazolványát is becsatolni, amelyben az illető pénzügyi bizonyítja, hogy az elmuított évben tényleg ekkora tartozása volt és ez után ennyi meg ennyi kamatot fizetett. Az a háztulajdonos, aki jelzőkönyvén címén adóelengedésre tart igényt, de csakis az, még a 3. számú vallomási ívet is tartozik kitölteni.

Alkalmazottak adóvallomása

Az alkalmazottak adóvallomását az adóhivatal csak úgy fogadja el, ha a munkaadó a model 19. számú nyomtatványon igazolja az alkalmazott fizetését. Ezen az igazolványon a „lunar” szó kitöltendő és helyette „annual” irandó, a megfelelő sorban pedig az alkalmazott évi fizetésének megfelelő összeget kell feltüntetni. Ezzel nagyban megkönnyíti az adóhivatal dolgát, amelynek különben a havi fizetés gyanánt feltüntetett összeget 12-vel meg kellene szorozni. A nyers fizetés tüntetendő fel, vagyis az az összeg, amit az alkalmazott a törvényes levonások (nyugdíj, személyzeti adó, betegsegélyező tagdíj stb) után kézhez kap. Az igazolványon külön rovat van a tantium, remuneráció (gratificatí) és a százalékos jutalék (remize) részére. Mindenféle adó levonható a fizetésből, csupán a globális adó nem.

Kereskedők, iparosok, cégek adója

Az egyéni cég, kereskedő és iparos, a 4. számú vallomási ívet használja, még pedig a kereskedő az I. szakasz alatt levő rovatot, az iparos a II. számú, vagy ha valakinek mindkét fele kereseti forrása van, üzlete is, műhelye is, úgy mind a két rovatot tölti ki. A III. bekezdés olyan kereskedő, vagy iparos szempontjából fontos, akinek főfoglalkozásán kívül még háza vagy földbirtoka is van. Az ilyen kereskedő vagy iparos még globális adóvallomást is tartozik tenni és ezt a körülményt a III. szakaszban tünteti föl, beírva címét, ahol megadóztatást kívánja, továbbá az üresen hagyott kipontozott helyre beírja: házam vagy földem van és ezért külön globális vallomást is csináltam. Ebben az esetben természetesen nem szabad megfeledkezni, hogy tényleg beadja globális adóvallomását is. Az olyan kereskedő, vagy iparos, kinek üzletén vagy műhelyén kívül egyéb jövedelme nincsen, csak a 4. számú egyéni nyilatkozatban vallja be tavalyi jövedelmét és a IV. rovatban kéri a családtagok után járó adóelengedést.

tesen nem szabad megfeledkezni, hogy tényleg beadja globális adóvallomását is. Az olyan kereskedő, vagy iparos, kinek üzletén vagy műhelyén kívül egyéb jövedelme nincsen, csak a 4. számú egyéni nyilatkozatban vallja be tavalyi jövedelmét és a IV. rovatban kéri a családtagok után járó adóelengedést.

Háztulajdonosok és földbirtokosok adója

A háztulajdonosok és földbirtokosok jövedelmének bevallására való a 3. számú nyilatkozat. Ezt a nyilatkozatot az olyan háztulajdonos tölti ki, akinek joga van adóelengedésre, amit a globális íven kér. Különben csak a globális íven vallja be háza jövedelmét is a többi jövedelemmel együtt és nem kell külön 3. számú ívet is kitölteni.

Bouisson, a francia kamara új elnöke beszédében a közélet tisztaságának kérdésével foglalkozott

Parlamenti szavazattöbbséggel szabadiábra helyeztek két kommunista képviselőt

A szenátus is elnököt választott

Párizs, január 16. A francia kamara mai ülésén Steeg, Leygues, Germain Martin, Danieles, Chautemps, Loucheur miniszterek jelenlétében Bouisson elnök megtartotta bemutatkozó elnöki beszédét, amelynek során foglalkozott többek között a közélet tisztaságának kérdésével és elismeréssel nyilatkozott az Oustric-ügyben teljes nyilvános ellenőrzés mellett működő parlamenti vizsgáló-bizottság eddigi munkásságáról. Cachin kommunista képviselő javaslatot terjesztett elő, melyben kérte a kamarát, mondja ki két elítélt kommunista képviselő, Ducloux és Martue szabadiábra helye-

zését. Steeg a kormány nevében bejelentette, hogy kormányának álláspontja szerint a szabadiábra helyezés feletti döntés a parlament szuverén joga s a kormány javaslatát nélkül rábizza a kamarára, hogy döntsön a szabadon engedés ügyében. A többség 270 szavazattal 258 ellenében a szabadiábra helyeztetés mellett döntött.

Párizs, január 16. A szenátus mai ülését Fleury korelnök nyitotta meg. Elrendelték az elnökválasztást, melynek során újra Doumert választották a szenátus elnökévé 244, összes szavazattal 187 szavazattal.

Egy 15. századbeli angol törvény tragikomikus következményei

A „vasárnapot tiszteletben tartó liga” feljelentett egy manchesteri városi tanácsost, mert az nem ment el a vasárnapi istentiszteletre

A bíróság a nevelésügyi törvény alapján megfeddette a vádlottat

London, január 16. A vasárnapi ünnepeket tiszteletben tartó liga feljelentést tett a manchesteri bíróság előtt L. B. Coux manchesteri városi tanácsos ellen, akit azzal vádoltak, hogy megsértette az 1647. évből érvényben maradt angol törvényt. Ez a törvény kötelezővé teszi vasárnapként a templomba járást, amit a vádlott elmulasztott, mert egy ízben annak ellenére, hogy betegség nem gátolta kora reggeltől késő estig lakásán tartózkodott s nem ment el az istentiszteletre, hogy ott az Urat hangos szóval dicsérje. A bíróság előtt a vádlott városi tanácsos beismerte mulasztását, de mindössze csak annyit tudott felhozni mentségére, hogy rajta kívül egész légióját kellene az angol polgároknak a vádlottak padjára ültetni, mert sokan vannak, akik ezt a törvényt nem respektálják. A bíróságot ez a védekezés

nem fogadhatta el. Kijelentette, hogy neki, mint bírónak kötelessége a törvénynek érvényt szerezni s nem vizsgálhatja azt, hogy a törvény időszerű-e, rossz-e, vagy jó-e s ezért megfeddette a vádlottat s lelkére kötötte, hogy a jövőben ne mulassza el a vasárnap megszentelését.

A liga közelebről tömeges feljelentéseket készült tenni a bíróságoknál mindazok ellen, akik a vasárnapi istentiszteleten való megjelenést elmulasztják.

Ha szolid és megbízható helyről akarja LIBAZSIR szilárdítót beszerezni, írjon vagy kérjen árajánlatot
KLEIN orth. kóser
szár és baromfiomarkokból Oradea, Saguna 6.
Alapítva 1913
Szállítás postán és vasúton saját bődében.

teni, mert a ház- és földadót már 1928-ban öt évre megállapították és a legközelebbi ház- illetve földadó kivétel csak 1933-ban lesz.

A részvénytársaságok adójukat a 4-bis íven terjesztik be. Ezen ívek benyújtási határideje március 31.

A személyautó tulajdonosai

az összjövedelmi adón kívül január 31-ig tartozik megadóztatás végett gépkocsiját is bejelenteni az illetékes adóhivatalban, ami egyszerű levél formájában is lehetséges, amelyben értesíti az adóhivatalt, hogy milyen típusú kocsija van, mennyi a kocsis rendszáma és mekkora a sulya.

A vallomási ívek benyújtásánál az adókönyvesekét is be kell mutatni, anélkül az adóhivatal nem fogadja el a vallomást. Minden vallomási ívre ráirandó még az adókönyveske száma is, különben elfordulhat, hogy az illetőt kétszer adóztatják az idei új szám és a tavalyi szám alapján.

Az a kiskereskedő és kisiparos, kinek adóalapját tavaly a bizottság 30.000 lejben vagy annál kisebb összegben állapította meg, az idén nem tartozik adóvallomást tenni, csak ha a múlt évi jövedelme meghaladta ezt az összeget.

H

Uj Kelet
bánsági
Főszerkesztő
Felelős szerkesztő
Bukar
Hátszegi
Clkkeink után
megjéle

Változókról jelentik: A járásprognózis időjárás várható, sok helyen kebb nyugati let Budapestben volt.

Gyógyítható lett öngyilkos toja. Budapest államvasutakja, Kelety D. törtökön hajta, Kelety D. és meghalt. T. régen készült a izben hangzott, hogy az alatt tartottak hatatlan gége lyet nemrégén rádiummal is mi sem segíté szenvedés volt dalmak gyöt ember teljese val. Tegnap késő éjszaka tervét. A leg az ágyból, el és dum-dumgo Kelety Dénes toja volt a M dása révén a Egy időben a rierjét arányl szörnyű beteg délután lesz B

Érdekes kölesökről. P. igen érdekes zól a corsikai va az ottani h egészen különl ugynevezett száma a mult fogvatkozott, s szegénylegény zad utolsó éve a messze földöl rabláknak a s bandák tagjai rek, akiknek a divó verboszu társadalomból. saig tekintélye családapák és tól kezdve az e harcban állotta ennek a véres dott, az elmult detta fordult e százhuszezer le vendették száml volt.

Amerikában vátokat. W. petróleumkonf petróleum bef zatában és azt nek be javasla petróleumvátó

Hofer Kunoje volt a sv jelentik: A sa manák napról rülnek napvilá Saint-Moritz le a Carlton-hotel gazdag angol öt revolverlővé Kuno svájci i nek felesége e és így a háza társadalmi éle játszott. A gy hirasások szer ártatlanul ken középpontjába, köznő házassa, az angol nő ese csak a fantázia szerelmében ké Most a bécsi derült, hogy M gyilkosa valós régebbi barát férfi egyszer sérelt meg. Ho vedélyes élvező a szerelmi kal szottak életébe

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság CLUJ, P. Unirii (Mátyás kir.-tér) 7.

Betéteket előnyös kamattal fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

FIÓKJAI: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyváradon és Temesváron.

Saját tőkéi 143 millió Ft

A FILIÁLT INTÉZETEI: Torda-aranyosmegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagynyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyre és Szt.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár és Hitel Rt. Szászrégenben és Néjbank Rt. Bánlyhunyadon, Szamosújvári Hitelbank Rt. Szamosújváron.

Minden bankügyletet a legelőnyösebben végezz! Áruraktárai a vasút mellett.

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdelyi és bánági zsidóság napilapja
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc
Bukaresti szerkesztőség:
Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— **Változékony idő várható.** Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint változékony időjárás várható hőmérsékletemelkedéssel, sok helyen esapadékkal és élénkebb nyugati légáralással. A hőmérséklet Budapesten ma délben 2 fok Celsius volt.

— **Gyógyíthatatlan betegsége miatt lett öngyilkos a MÁV volt elnökgazdája.** Budapestről jelentik: A magyar államvasutak volt elnök-vezérigazgatója, Kelety Dénes ny. államtitkár csütörtökön hajnalban szívenlőtte magát és meghalt. Tettének elkövetésére már régen készült a 63 éves öreg ur, ezt több ízben hangzott is hozzátartozói előtt, úgy, hogy azok állandóan felügyelet alatt tartották. Kelety Dénes gyógyíthatatlan gégerákban szenvedett, amelyet nemrég megoperáltak. Párizsban rádiummal is kezeltette magát, de semmi sem segített rajta. Évek óta kínos szenvedés volt az élete, állandóan fájdalmak gyötörték és a szerencsétlen ember teljesen meghasonlott önmagával. Tegnap azután, amikor családja késő éjszaka aludni tért, végrehajtotta tervét. A legnagyobb csendben felkelt az ágyból, előkereste vadászfegyverét és dum-dumgolyóval szívenlőtte magát. Kelety Dénes éveken át elnök-igazgatója volt a MÁV-nak, nevét nagy tudása révén egész Európában ismerték. Egy időben államtitkár is volt. Karrierjét aránylag fiatalon törte ketté szörnyű betegsége. Temetése szombat délután lesz Budapesten.

— **Érdekes statisztika a corsikai erkölcsekről.** Párisból jelentik: A Journal igen érdekes statisztikai kimutatást közöl a corsikai erkölcsekről, hü képét adva az ottani hírhedt rablólóagnak és az egészen különleges népi szokásoknak. Az ugynevezett törvényen kívüli rablók száma a multhoz képest nagyon megfogyatkozott, ma már mindössze csak 14 személygény él a szigeten. A mult század utolsó éveiben kétszáz volt ezeknek a messze földön híres, romantikus életű rablókak száma. A corsikai rablóbándák tagjai rendszerint olyan emberek, akiknek a vendetta, a még most is divó vérbosszu miatt kellett kivánniok a társadalomból. A vérbosszu végrehajtásáig tekintélyes, becsületes polgárok, jó családnak és lelkes hazafiak voltak atól kezdve az erdőkben ültöttek tanyát és harcban állottak a törvénnyel. Ma már ennek a véres tradíciónak is bealkonyodott, az elmúlt évben mindössze 30 vendetta fordult elő. A XVII. században százhuszszor lelket számlált Corsika s a vendetták száma egy esztendőben 28.715 volt.

— **Amerikában felemelik a petróleum vármokát.** Washingtonból jelentik: A petróleumkonferencia a külföldi import petróleum betiltását követelte határozatában és azt kívánta, hogy terjesszenek be javaslatot a törvényhozáshoz a petróleumvármok emelése iránt.

— **Hofer Kuno gyilkosa előbb barátja volt a svájci írónak.** Budapestről jelentik: A saintmoritz-i szerelmi drámának napról-napra újabb részletei kerülnek napvilágra. Amint ismeretes is Saint-Moritz legelölkebb szállodájában, a Carlton-hotelben egy Buller nevű dus gazdag angol asszony féltékenységből őt revolverlővéssel agyonlőtte Hofer Kuno svájci író és földbirtokost, akinek felesége egy Dezsőffy grófnő volt és így a házassága révén Budapest társadalmi életében is előkelő szerepet játszott. A gyilkosságról szóló eddigi híradások szerint Hofer Kuno teljesen ártatlanul került a szerelmi tragédia középpontjába, a svájci író és a magyar grófnő házassága legideálisabb volt s az angol nő csak túlfutott exaltságában csak a fantáziájában kiélt reménytelen szerelmében követte el végzetes tettet. Most a bécsi lapok hírei szerint kiderült, hogy Mrs. Buller, a svájci író gyilkosa valószínűleg dr. Hofer Kuno régebbi barátja volt, aki miatt a férfi egyszer már öngyilkosságot is kísérelt meg. Hofer Kuno az életnek szenvedélyes élvezője volt és az asszonyok, a szerelmi kalandok nagy szerepet játszottak életében.

Angliában a disz- és szórakozás céljait szolgáló földterületeket ki fogják sajátítani,

hogyan az országot függetlenítés az élelmiszerimporttól

Hétfőn lehetséges, hogy véget ér a délwalesi bányász-sztrájk

London, január 16. Jólétesült gazdasági körökben a sajtó részére azt az információt adták, hogy a délwalesi konfliktust ideiglenes kompromisszummal mégis sikerülni fog kiküszöbölni 7 és félórás munkanap és egyébként az eddigivel egyenlő változatlan feltételek mellett.

A munkásság cardiffi vasárnapi konferenciája fog dönteni a sztrájkot kiküszöbölő és a munkaadók által már aláírt egyezmény elfogadása, vagy elutasítása felől. Ha elfogadják, Dél-Wales összes bányauzemeiben hétfőn felveszik a munkát.

London, január 16. A földművelésügyi

— **Angliában leszállítják az autobuszvezetők munkaidéjét.** Londonból jelentik: Az angol közmunkaügyi miniszter az autobuszvezetők jelenlegi 10—12 órás munkaidéjének leszállítását határozta el, mert az orvosi vizsgálatok kiderítették, hogy számos összeütközésnek és elgázolásnak a vezetők kimerültsége az oka.

— **Kötéláltali halálra változtatták a gyilkos budapesti százados büntetését.** Budapestről jelentik: A honvédtörvény-szék Pintér András százados gyilkossági bűnperében megváltoztatta az első-bírósg által hozott 10 évi sulyos börtönrre szóló ítéletet s a vádlottat elvált felesége, Radulescu Helén udvarlójának, Kiss Miklós örnagynak meggyilkolása miatt kötéláltali halálbüntetésre ítélte.

— **Angliából egy egész kastélyt szállítanak Amerikába.** Londonból jelentik: A híres Hornby-kastélyt, a tizenhatodik század angol architektúrájának remekét, amely a Leeds hercegi család lakóhelye volt, lebontják. A köveket, amelyeknek negyvenmillió tonna a súlya, Amerikába szállítják, ahol a dollármilliomosok versenyeznek azért a dícsőségért, hogy a történelmi nevezetességű kastélyt újraépítsék. A kastély teljes berendezése is ott van már Amerikában. Az épületet pontosan az eredeti formában állítják fel.

— **Elválasztottak egy prágai nőt a férjétől, mert hatvan kilót hízott.** Prágából jelentik: A prágai bíróság érdekes okból bontott fel egy házasságot. A férj azért indított válóperet a felesége ellen, mert az asszony husz éves házasságuk alatt hatvan kilót hízott és nem akart soványító kurát tartani. Az indoklás szerint a nő külsejében éppen ellenkezője lett annak, amilyen a házasságkötéskor volt, elfogadható tehát a férjnek az az állítása, hogy kínosnak tartja vele a hitvesi együttélést.

— **Munkanélküliek tüntetése Budapesten.** Budapestről jelentik: Csütörtökön délután 5 órakor nagyobb tömeg munkanélküliek tüntetett a magyar fővárosban. A fenyegetőzőnek látszó helyzet miatt a megriadt kereskedők üzleteiket bezárták és redőnyöket lehúzták. A járőrelők is igyekeztek a tüntetéstől minél távolabb kerülni. A telefonon értesített rendőrség azután érkezett a tüntetés helyszínére, ahol szétkergetve a tüntetőket, néhány perc alatt rendet teremtett. A tüntetésben résztvevők közül több férfit és nőt állítottak elő a főkapitányságon.

— **A kolozsvári Brith Trumpeldor vasárnapi teadélutánja.** Vasárnap délután fél 5 órakor a kolozsvári Brith Trumpeldor ismét megrendezi teadélutánját (a Palace-kávéház udvarán) volt Szentgyörgy háza 4 szám alatti klubhelyiségében. Az olyan hamar és megérdemelten népszerűvé lett Trumpeldor-teán ezután is számos kedves meglepetés várja a közönséget. Itt említjük meg, hogy a Brith Trumpeldor megkezdte a cionista szeminariumot. Az első előadások szerdán este folytak le. A héber órák kívül dr. Weisburg Chaim Palesztináról, dr. Knöpfler Bernát a cionizmus történetéről tartott bevezető előadást. Szombaton este 9 órakor Diamant Elemér a zsidó történelem, Fischer Ernő a zsidó irodalom és Wesel Károly a zsidó sport címmel kezdi meg előadásorozatát. Az előadásokra szívesen lát vendégeket a Brith Trumpeldor. A szombat esti előadásokat kedélyes klubbeszélgetel fogja követni. A cionista szeminariumban tartott előadásokat a Brith Trumpeldor műkoda galitlie sokszorosítja és megküldi az összes Bétár-csoportoknak, amelyeket ezen az uton fog tananyaggal rendszeresen el látni.

minisztérium azzal a tervvel foglalkozik, hogy Anglia élelmiszerellátását függetlenítse az importtól. Ecéblől a kormány közelebből törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amelynek értelmében a jövőben az államnak jogában fog állani a mezőgazdasági termelésre alkalmas, de jelenleg disz- és szórakozás céljait szolgáló területek kisajátítását kivánni és azokat kisbirtokokra osztva, a jelentkező termelőknek hosszú lejáratú fizetési kötelezettséggel tovább adni. Gazdasági szakkörök kiszámították, hogy a terv elfogadása esetén évek mulva 150 millió fonttal több élelmiszert lehet a szigetországban termelni.

— **Argentínában is leszállítják a tisztviselők fizetését.** Newyorkból jelentik: Buenos-Ayresből jelentik, hogy az argentinai kormány a költségvetés egyen-súlyba hozása érdekében elhatározta a tisztviselői fizetések leszállítását. Ezzel évente csaknem negyvenmillió pezót takarítanak meg.

— **Nagyváradon folytatják a nyomozást a letartóztatott kasszafurók ügyében.** Mint lapunk más helyén közöljük, a rendőrség erősen folytatja a nyomozást a letartóztatott kasszafurók ügyében. A betörőket ma este Nagyváradra szállítja át a kolozsvári rendőrség, hogy a nagyváradi bankrablás színhelyén is kihallgassák az állhatatosan tagadó betörőket.

— **Táncdelután.** A sómérok táncal egybekötött teadélutánjukat vasárnap, folyó hó 18-án délután fél 5 óratól este 10 óráig rendezik meg a Haggibor klubhelyiségében, Str. I. C. Bratianu (v. Király u.) 28 alatt. A táncdelutánra, melynek zenéjét elsőrangú szalon-jazz zenekar szolgáltatja, mindenkit szívesen lát a rendezőség.

— **Elnökválasztásra készül Finnország.** Londonból jelentik: Finnországban ma választották meg azt a 300 elektort, akik február 16-án köztársasági elnököt választanak a lelelő Relander elnök helyébe, akinek mandátuma március elején lejár. A mai választások különösebb incidensek nélkül folytak le.

— **Újra kétszáz embert tartóztatott le az orosz politikai rendőrség.** Londonból jelentik: Kohnói jelentések szerint a GPU emberei tegnap 200 letartóztatást eszközöltek. A letartóztatottak különböző árukkal kereskedtek, ezért spekuláció címén vetették őket börtönbe.

— **Székrekedés, bélnrenyheség kedvelenné, munkaképtelenné tesz.** Orvosa ajánlatára egyen be este 2—3 szem Artin dragéet, reggelre bőséges, normális széke lesz. Olesó!

— **Az Orvosi Szövetség ülést tart szombaton, 1931 január 17-én d. u. 6 órakor a belgyógyászati klinika előadótermében a következő programmal:** 1. Dr. Teosu és dr. Al. Pop: A calculozis ureteralis két esete (betegbemutatással). 2. Dr. Gh. Popovici és dr. Benetato: Adalékok a gyermekek táplálkozási zavaráinak leküzdésére. 3. Dr. M. Kernbach: A vérosoprtok átöröklésének fontossága az apaság megállapítására (összefoglaló áttekintése a kérdésnek.)

— **A cseh fürdőben cenzurázzák a lengyel vendégek leveleit.** Varsóból jelentik: Több lap sérelmezi, hogy a csehszlovák cenzura a cseh fürdőhelyeken, Karlsbadban, Marienbadban és Franzensbadban üdülő lengyelországi betegek postacsomagjait és leveleit cenzurázza és lengyel nyelven nyomtatott könyveket nem enged be a cseh posta útján a határon át.

— **Egymillió külföldi munkás vándorolt be Franciaországba.** Párisból jelentik: A francia munkaügyi minisztérium közlése szerint a fegyverszünet ideje óta egymillió külföldi munkás vándorolt be Franciaországba s kapott ott az üzemekben elhelyezkedést.

— **A Finn-öbölben tizenhét hajó rekedt a jég között.** Revalból jelentik: A Finn-öbölben Leningrad felé való utjukban tizenhét hajó a jég közé fagyott és nem tudja útját folytatni. A hajók között több német és svéd gőzös van. A leningrádi kikötőhatóságok a Kraszín és Jerma jégtörőket küldték a befagyott hajók segítségére.

— Nyugaton a helyzet változatlan
Erich Maria Remarque filmhez a jegyek előre megválthatók a Select pénztáránál d. e. 11—13 között és d. u. 15—22 (3—10) között.

NAPRÓL-NAPRA

Anglia több nagyvárosában az utóbbi napokban megkészsereződött az influenzabetegek száma. Orvosi körökben azt tartják, hogy az állandó sűrű ködök fogékonnyá teszik az embereket légzőszervi megbetegedésekre és influenzára. Londonban a kórházak megteltek új betegekkel. Az influenza esetek általában elég enyhe, lefolyásuk és a betegség rövidebb tartamu, mint az eddigi járványoknál. Lisszabomból is jelentik, hogy egyik portugál katonai iskolában 56 hadapród fekszik influenzában. Több iskolát az országban a gyermekek tömeges megbetegedése miatt be kellett zárni.

Kolloda német birodalmi gyűlési képviselőt pártja, a gazdasági párt kizárta tagjai sorából a párt elnöksége ellen a sajtóban elhelyezett kritizáló cikkei miatt. A képviselő egyébként tegnap levélben bejelentette a gazdasági pártból való kilépését.

Az afrikai Rabatból jelentik, hogy Daimberg német pilótán, aki középafrikai repülőtra startolt Németországból, megérkezett Rabat repülőtérére. A pilótán holnap folytatja útját a portugál-guineai Bolama felé.

Dietrich német birodalmi pénzügyminiszter a birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában kritizálta azt a lehetetlen állapotot, hogy egyes városi tisztviselőknek több a nyugdíja, mint az aktív birodalmi miniszterek fizetése. A birodalmi pénzügyminiszter bejelentette, hogy a birodalmi kormány törvényjavaslatot fog a törvényhozás elé terjeszteni, amelyben a városi tisztviselők fizetésének maximumát meg fogja állapítani.

Lóránt Mihály magyar rajzolóművész az indiai alkotmányozó konferencia tizennégy legelőkelőbb delegátusát lerajzolta. A kitűnő rajzkört a maharadszák között valóságos versenyeg fejlődött ki, míg végre Aga khán vásárolta meg a rajzokat magángyűjteménye számára.

Gömbös Gyula magyar honvédelmi miniszter a nagytétényi gyakorlatóren tartott szemle közben a gyakorlatózo katonák egyik kézigranátjának szilánkjától lábán sebet kapott. A minisztert a kórházban tetanusz ellen beoltották.

Bremenben egy motorszögös egyik kabinjában holttestet találtak. A hatóságai nyomozás megállapította a holttest személyazonosságát. Eszerint Talbosch örmester hullája volt a motorszögös talált halottja, aki ellen évekkkel ezelőtt Feme-gyilkosságok miatt eljárás volt folyamatban, de később ezt megszüntették. Az ügyesség lefoglalta a talált holttestet, mert az orvosi szemle külérőszak nyomait állapította meg rajta, tehát kétségtelen, hogy az örmester gyilkosság áldozata lett.

Moszkvai jelentés szerint a szovjet közoktatásügyi népbiztossága meg akarja szüntetni az iskolákban a nyári szünetet s bevezeti a megszakítás nélküli tanéveket. A szovjet álláspontja szerint ugyanis a szüneteknek csak a régi világban volt létjogosultsága, amikor a burzsoázia nyáron gyermekeiket fürdő- és üdülőhelyekre vitte. A mostani oroszországi iskolák a proletáriátus iskolái s így most semmi értelme sincs a szünet fenntartásának, annál kevésbé, mert ez ellenkezik is a kommunista pedagógia alapelveivel.

A KÖNYVPIAC UJDONSÁGAI AL-
LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KE-
LET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

megbízható
SIR
szükségletét be-
szerezni, írjon
rajánlatot
EIN orth. kóser
ból Oradea, Saguna 6.
a 1913
saját bűbűben.

és földadót már
egállapították és a
letve földadó kive-
z.
gok adójukat a
be. Ezen ívek be-
narcus 31.

tulajdonosai
on kívül január
gadóztatás végett
nteni az illetékes
gyszerű levél for-
s, amelyben érte-
gy milyen típusu
a kósi rendszáma

benyújtásánál az
be kell mutatni,
nem fogadja el
vallomási ivre
könyveske száma
ulhat, hogy az
ják az idei új
a alapján.

és kisiparos, ki-
ly a bizottság
ál kisebb összeg-
az idén nem
tenni, csak ha a
eghaladta ezt az

a uj el-
tisztá-
kozott

szabadiabra
viselőt

y nevében be-
ányának állás-
lábra helyezés
ent szuverén
slattétel nélkül
gy döntson a
en. A többség
enében a szan-
ellett döntött.
szénátus mai
nyitotta meg.
asztást, mely-
választották
összes szava-
l.

kezményei
ó liga"
rosi ta-
vasár-

a vádlottat
entette, hogy
essége a tör-
s nem vizs-
vény idősze-
ezért meg-
kére kötötte,
sza el a va-

a
világmarka
megóvja Önt
a nem-
betegségek-
től.

KÖZGAZDASÁG

A temesvári kereskedők egyesület az üzletbérek 25-30 százalékos redukálását kéri

Timisoara-Temesvár, január 16. A Kereskedők Egyesülete a súlyos gazdasági válság egyik érdekes és nagy jelentőségű dokumentumaként figyelemre méltó lépést tett a tulságos magas üzletbérek leszállítása érdekében.

A Kereskedők Egyesületének vezetője átiratot intézett a Háztulajdonosok Szövetségének temesvári csoportjához, amelyről azt kérdezte, hogy tekintettel a kereskedőkre súlyosodó nagy terhekre és a napról-napra romló megélhetési viszonyokra, február elsejétől kezdve szállítsák le az üzletbéreket 25-30 százalékkal.

Az érdekes átirat a kérés indoklásában kifejti, hogy a kereskedők tulajdonban lévő üzlet bére az azokat a horribilis összegeket fizetik házbér fejében, amelyeket a konjunktúra bőséges éveiben állapítottak meg.

Az utolsó évek során azonban a megélhetési viszonyok annyira leromlottak, a közönség vásárló képessége annyira megesökkent, hogy a befolyó jövedelmekből a kereskedők már nem tudják a régi üzletbéreket megfizetni. Ha a háztulajdonosok nem hajlandók az üzletbérek méltányos leszállításába belemenni, magukat teszik ki annak a veszedelemnek, hogy régi tisztességes bérlőiket elveszítik és kérésük, hogy kapnak-e helyettük újakat.

A Kereskedők Egyesületének átirata kötelezettséget ígért a háztulajdonosoknak arra, hogy ingyenes jogi segítyt adnak az adókövető bizottságokkal való tárgyalásra annak érdekében, hogy a kincstár képviselői vegyék figyelembe az esetleges házbérföldes csökkenését a háztulajdonosok megadóztatásánál.

Tiltakoznak a kolozsvári kereskedők a parazita házalókereskedelem ellen

Cluj-Kolozsvár, január 16. A kolozsvári kereskedők eddig csak az üzletlenség és az adóterhek ellen panaszkodtak. Sirtak, mert a fogyasztóképesség a vevők minden rétegében megcsappant és ökölszorított kezekkel beszéltek az adópréről. Ezekhez a panaszokhoz most újabb panasz járul, amely első pillanathoz ugyan nem látszik valami súlyosnak, a valóságban azonban kiszámíthatatlan károkat okoz a kolozsvári kereskedők érdekeinek.

A házaló kereskedőkről és az iparigazolvány nélküli működő vidéki kereskedőkről van szó, akik sáska módjára lepték el a kolozsvári piacot és megrendelések gyűjtésének ürügye alatt a legselejtebb árúkat sózzák a könnyen hívó vevőkre. Egy időben csak posztó és textilárakkal házalnak, az utóbbi időben már fűszerárakat, más háztartási cikkeket, sőt ékszereket is házhoz szállítanak. A kolozsvári kereskedők üzleti bevételei emiatt feltűnő módon csökkentek s ha ez a tendencia tovább is így tart, sorra be-

csukják üzleteiket.

A kolozsvári Kereskedők Tanácsának elnöksége a legkülönbözőbb kategóriákban tartozó kereskedőktől naponként panaszokat s ezért köteletségének tartja, hogy ez ellen az újban divatba jött parazita-rendszer ellen a legerélyesebben védekezzen. A Kereskedők Tanácsa a jövő hét folyamán nagyobb küldöttséggel keresi fel az Iparkamara elnökségét, a város tanácsát és az erdélyi tartományi minisztert, akiket fel fognak kérni arra, hogy az adóval túlterhelt legális kereskedőket mentse meg a házalók tulkapásaitól, akik már annyira mérészek lettek, hogy nemesak a külvárosok fogyasztóit vonták el a kereskedők elől, hanem a belvárosi fogyasztókat is igyekeznek elhódítani a kereskedők üzleteitől.

Valószínű, hogy ennek az erélyes fellépésnek meg lesz az eredménye és a kolozsvári piacról ki fog pusztulni a parazita kereskedelem, mely egyformán veszélyezteti a vevők és kereskedők érdekeit.

Meghívó. A kolozsvári Árutözsde Egyesület elnöke a tözsdetörvény 14. és a kolozsvári Árutözsde Egyesület alapszabályai 12. szakasza alapján a kolozsvári Árutözsde Egyesület tagjait összehívja az 1931. évi rendes közgyűlésre. A közgyűlés Kolozsváron a Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlési termében (Calea Maresalul Foch 51. sz. II. em.) fog megtartani 1931. január 21-én déli 12 órakor. Ha az 1931. január 21-re összehívott közgyűlésen nem lesz jelen az Árutözsde Egyesület tagjainak a fele, már jelen meghívóval ugyanazon helyen és napirenddel új közgyűlést hívunk össze, amely közgyűlés meg fog tartatni és érvényes határozatokat fog hozni a tagok számára való tekintet nélkül (tözsdetörvény 14. és Árutözsde-Egyesületi alapszabályok 15. szakasza). Ezt az új közgyűlést összehívjuk 1931. január 22-én déli 12 órára. Napirend: 1. A közgyűlés megalakítása. 2. Választott bíróságba tagok megválasztása. 3. Esetleges indítványok. Kolozsvár, 1931. január 10. Dr. German Laurean s. k. elnök. Căciulă N. s. k. titkár.

Terménypiac. A román gabona- és lisztpiac a magyar-cseh vámháború hatása alatt áll. Az egész vonalon megállt a forgalom. Gabonaexportból csak Csehszlovákia jöhet számításba, de a csehszlovákiai lisztkeverési rendelet ép úgy árt Romániának, mint Magyarországnak s az eddigi heti nyolevan-száz vagon gabonaexport nyolc-tíz vagonra csökkent. A buzipiacon a helyzet annyiban változott, hogy az erdélyi piacon megjelent a dusabbi sikertartalmu regáti buza és az erdélyi buzával mindent felvette a versenyt.

Jövő héten kezdik meg a kereskedők és háztulajdonosok az együttes tárgyalásokat. A kolozsvári kereskedők, mint megírtuk, mozzalmat indítottak az üzletbérek leszállítása érdekében. Csütörtökön este a Kereskedők Tanácsának választmánya ülést tartott és ötagu bizottságot küldött ki, hogy a háztulajdonosok vezetőivel a tárgyalásokat felvegyék. Az együttes tárgyalásokat a jövő hét első napján kezdik meg.

A Kereskedők Tanács legutóbbi nagygyűlésének határozata alapján a kereskedelmi ügynökök és képviselők vasárnap, január 18-án d. e. 10 órakor a Sfátul Fötér 22. sz. alatti helyiségében tartják meg szakmai szakosztályi alakuló gyűlést, amelyre az összes kereskedelmi ügynökök és képviselő kereskedő urakat ezuton is meghívja a Kereskedők Tanács elnöksége.

Az autótulajdonosok és nyilvános helyek tulajdonosainak e hó végéig kell benyújtani adóvallomásaikat. A pénzügyigazgatóság felhívja az összes kávéház-, vendéglő- és tánciskolatulajdonosokat és mindazon helyiség tulajdonosait, ahol zenekarok működnek, hogy 1931. január 31-ig nyújtsák be a pénzügyigazgatóság adóvallomásukat, melyeknek a következőket kell tartalmaznia: a tulajdonos neve, a vállalat minősége, az ucca és a ház száma, a zenekar, vagy előadás neve, az adók, melyeket fizet, a bér, amelyet fizetnek és a kiadások összege, aláírás. Azok, akik nem nyújtják be kellő időben vallomásukat, kihágást követnek el és a törvény rendelkezése értelmében megbüntettetnek. Ugyanakkor felhívja a pénzügyigazgatóság az összes autótulajdonosokat (ki-

vége az autótaxisokat), hogy 1931. január 31-ig nyújtsák be vallomásaikat, melyeknek a következőket kell tartalmazniuk: a tulajdonos neve, az autó márkája, típusa, hogy nyitott-e, vagy csukott, az autó sulya, forgalmi rendszáma. Az autó be nem jelentését az adó háromszorosával büntetik.

Színház-Mozi

A Román Opera műsora

Vasárnap, jan. 18 (délután): Jancsi és Juliska. (Hänsel és Gretel)

Hétfő, jan. 19: Zsidónő.

Szerda, jan. 21: Hoffmann meséi. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Péntek, jan. 23: Lakmé. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Vasárnap, jan. 25 (este): Mignon.

Hétfő, jan. 26: Ysi király.

Szerda, jan. 28: Sámson és Delila.

Péntek, jan. 30: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODAJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Ártatlan Zsuzsi. Ma, szombaton este lesz a reprize az Ártatlan Zsuzsinak, a legnépszerűbb, legszebb zenéjű operettek egyikének. A címszerepet Kondor Ibolyka alakítja, a többi szerepek Miklóssy Margit, Nemes Manci, Nador, Tompa, Ihász és Leövey kezében vannak. A reprizt Ihász Aladár rendezi, a zenekart Stefanidesz József vezényli. Az előadást A. bérletben tartják meg.

Drótostót, mozihelyárrakkal. Ifjúsági előadásban, 10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárrakkal adják ma Lehar legszebb operettjét, a Drótostót.

Vasárnapi előadások. Vasárnap három előadás lesz a színházban. Délután három órakor az Iglói diákokat adják nagyon olesó mozi-helyárrakkal, hatkor mérsékelt helyárrakkal a Viktória megy. kilenkor pedig a Mágnes Miska reprize lesz és ezt az előadást is, amelyben a színház mindkét énekes primadonnája fellép, mozi-helyárrakkal tartják meg.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Szombat d. u. 3: Drótostót. (Ifjúsági előadás, nagyon olesó helyárrakkal. Bevezeti: Tárca Bertalan tanár. Ssz. 144.)

Szombat este fél 9: Ártatlan Zsuzsi. (Operettrepriz új szereposztásban, új betanulásban. 27. A. bérlet. Ssz. 145.)

Vasárnap d. u. 3: Iglói diákok. (Új betanulásban, nagyon olesó mozi-helyárrakkal. Ssz. 146.)

Vasárnap d. u. 6: Viktória. (Mérsékelt helyárrakkal. Ssz. 147.)

Vasárnap este 9: Mágnes Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozi-helyárrakkal. Karácsonyi, Kondor, Tompa, Ihász, Réthely stb. fellépésével.)

Hétfő fél 9: Marica grófnő. (Operettrepriz, nagyon olesó mozi-helyárrakkal.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Szombaton d. u. fél 6 és 7 órakor: **Buta ember szerencséje.** Hangos burleszk vígjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárrak: 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: **Matiné! Patt és Patachon, a leányzöktetők.** Burleszk vígjáték 7 felvonásban, a főszerepekben: Patt és Patachon. Burleszk kísérő műsor. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. csak egy előadás d. u. fél 5 órakor: **Buta ember szerencséje.** Hangos burleszk vígjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárrak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

100: KÖZÉPEUROPAI
Szombat, január 17.

Bukarest. 12: Grammofón. 14.30: Tanulók órája. 16: Rádiózenekar. 18: Rádiógyetem. 119: Grammofón. 20: Kórus. 21.15: Hárfaszóló.

Budapest. 9.15: A Mándits szalóznene-

kar hangversenye. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Soványka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: „A család, a társadalom és az iskola”. Csabai István dr. előadása. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5: A Kisfaludy Társaság irodalmi délutánja. 6: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye. Vezényel Bundschub István. 7: „Scott kapitány”. Halász Gyula előadása. 7.25: Az óbudai „Dalkoszu” dalegyet hangversenye. 8.30: Zenekari hangverseny. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: A Fejes szalóznzenekar, az Ostende tangó- és jazzband és Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye. Stolz: Vége a dalnak c. filmből: Adieu, kis gárdahadnagyom. Vége a dalnak. Kacsóh Pongrác: János vitéz. Clement Doucet: Chiecken Pie. Bécs. 20.30: Daljáték. 22.10: Zenekar. Berlin. 19.10: Brahms zene. Lipse. 19.30: Grammofón. Stuttgart. 19.45: Fall: A kedélyes paraszt. Varsó, Poznan, Kattowitz. 20.30: Könnyű zene.

Apro hirdetések

ÉRTESTITES

Elvállalom kézimunkáknak montirozását, régi keretek aranyozását és javítását. Esténként állandó kiállítás. Somlyai aranyozó, Str. Iuliu Maniu.

שריב בעית טוב ובעל קורא ומוהל אמן ורגיל יאהר אלט האט משתרי תעודות פון מעהרערע אנערקאנטע רבנים וכוט א פאסטען אדרעסטע: Josif Szabó, Sighet-M., Str. Avram Jancu 2.

35-ös szívógázmotor üzemeltetés végett nagyon olesón eladó. Megtekinthető üzemben Kohl Hermann Reteag, judesSomes.

Gyönyörű moder négyszobás, komfortos lakás Erzsébet ut. 8. szám alatt febr. vagy március 1-re kiadó. Rővebbet az Izs. Hitközségnél C. Reg. Ferd. 54. alatt.

Köser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelemes kiszolgálás. Vaj és tejmentes saját készítmények. Schwartz Ignác, Cluj, Calea Begei-Ferdinand 10.

Teljes különbejáráttal szép uccai, egészséges butorozott szoba fürdőszobahaszánálattal is kiadó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Zongoraórát adok jó módszerrel jutányosan, gyakorlással is. Cim a kiadóban.

Három drb. 2-4 köbméterűrtartalmu láda 24 mm-es deszkából, jó állapotban, nagyon olesón eladó. Cim a kiadóban.

3-4, esetleg 5 szoba, mellékhelyiségek ből álló lakást keresek május 1-re, de esetleg előbbre is a Wesselényi uccában. Megkereséseket „Jól fizetek” jelígre a kiadóba.

Szigoruan vallásos zsidó fiatalember, ki önálló egzisztenciával rendelkezik, megőszülne, esetleg benőszülne. Megfelelő hozománnyal rendelkező vallásos zsidó lányok fényképpel ellátott komoly leveleit a kiadó továbbítja. „Paróka” jelígre. Kor nem határoz. Lehet özvegy is.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

CLUJ, CAL. REG. FERD 7 SZ.
Fióktintézetek: Dej-Dés, Beclean-Betlen, Cehul-Silvaniei-Szilágycseh Jibou-Zsibó, Záláu-Zilah. Affiliált intézetek: A Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T., Aiud-Nagyenyed és ennek Uioara-Marosujvári fióktintézte

Saját tőkél 60 millió lej

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalásokat bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl

Engedélyezett devizahely!

XIV. Évfolyam január 50

Az Uj Kelet és bá

Cluj-kelet forrás

Kézirat megörzi

A nagy sz

1931. január 17. hogy végre le kimondásáig. Népszövetség ségen kívül

arról nem, felé halad. M férfi, minden és ravasz for gyakorlatlott po győződve, hog egyéni önzésé ségének illuz államférfiak é láttak és nem íróasztaluk, v körén kívül e bokra szagga életének készü látták, mert ne heves éhszerek és hadiszerek köles é fizik zsgónek.

Az egyre k előtörő tények lomatikus fra esomagolták. A temes bomlás szólamok és kölnivizével il

Es most egy azért ébredtek volna az alvás lenséget. A t sógó indulóvá é bresztette fel szociális erjed megjelenetek esontvázujjakk gosság elől jól ezideig azt hit jövevelekkal, a cserélésével el mely Európa e masra duzzadt legalább husz tudja: hány k szeti konferen államférfiak é zett kivézető t kiderült, hogy zsakuccába vez köntőrfalazásna Csak természet cik és a mul mellett már val ménynek kell t det, mely a te Európa-konferen mely szokatlan totta, hogy a N dozásai gazdasz hiúsultak és a 1927 óta folyton bodott. Ennek Colijn hágai szetes következ helyen elveszte szövegségben. V is Colijn, hogy ságának katasz kézményei leszn

Minden élese lelkiismeretes nek százszer és ezeket a felism a gazdasági vál egyszerűbbje is Colijn delegátu felfedezett. Csak tikusainak garn felfogni azt a hogy 30 millió nem lesz hajlan sabb politikai hogy a fegyver népek egészsége